

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 28.1.2009
COM(2009) 34 galīgā redakcija
I sējums

Lisabonas stratēģijā paredzēto strukturālo reformu īstenošana Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna kontekstā – Ikgadējie valstu novērtējumi

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par atjauninātu 2009. gada redakciju dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm un par dalībvalstu nodarbinātības politiku īstenošanu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par atjauninātu 2009. gada redakciju dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm un par dalībvalstu nodarbinātības politiku īstenošanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 99. panta 2. punktu un 128. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā [...] Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Padome 2005. gada jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Kopienas vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2005–2008)¹ un lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm², kas kopā veido „Integrētās pamatnostādnes izaugsmei un nodarbinātībai”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā integrētās pamatnostādnes izaugsmei un nodarbinātībai savās valsts reformu programmās (VRP).
- (2) Eiropadome 2006., 2007. un 2008. gada pavasara sanāksmē noteica četras prioritārās jomas (pētniecība un attīstība un inovācija, uzņēmējdarbības vide, nodarbinātības iespējas un integrēta enerģētikas/infrastruktūras politika), kas veido atjaunotās Lisabonas stratēģijas balstus. Šajās jomās Eiropadome vienojās par nelielu skaitu īpašu pasākumu, kurus dalībvalstis tika aicinātas pabeigt noteiktajos termiņos.
- (3) Dalībvalstis katru gadu iesniedz ziņojumus par valsts reformu programmu īstenošanu (īstenošanas ziņojumi).
- (4) Pamatojoties uz Komisijas veikto analīzi, katrai dalībvalstij 2007. un 2008. gadā tika sniegti vairāki konkrēti ieteikumi³.
- (5) Lai Lisabonas stratēģiju izaugsmei un nodarbinātībai īstenotu saskanīgā un integrētā veidā, šie ieteikumi ir pieņemti kā vienots instruments. Šāda pieeja atspoguļo valsts reformu programmu (VRP) un īstenošanas ziņojumu integrēto struktūru, kā arī vajadzīgo atbilstību starp nodarbinātības pamatnostādņēm un 99. panta 2. punktā paredzētajām ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm, kā tas uzsvērts 128. panta 2. punktā.
- (6) Eiropadome 2008. gada pavasara sanāksmē uzsāka atjaunotās Lisabonas stratēģijas otro ciklu, ko pabeigs 2010. gadā. Padome 2008. gada maijā pieņēma ieteikumu par

---

¹ OV L 205, 6.8.2005., 28. lpp.

² OV L 205, 6.8.2005., 21. lpp.

³ OV L 139, 29.5.2008., 57. lpp., (2008/399/EK).

dalībvalstu un Kopienas vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2008.–2010. gads)⁴ un 2008. gada jūlijā lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁵, kas kopā veido „Integrētās pamatnostādnes izaugsmei un nodarbinātībai”.

- (7) Pēc tam dalībvalstis ir apstiprinājušas, atjauninājušas vai izstrādājušas jaunas valsts reformu programmas, kuras tās iesniedza Komisijai kopā ar īstenošanas ziņojumiem līdz 2008. gada oktobrim. Lai pastiprinātu reformu koordināciju un Padomē sekmētu daudzpusējo uzraudzības procesu, Eiropadome 2008. gada pavasara sanāksmē aicināja dalībvalstis izklāstīt savu politisko rīcību, lai īstenotu katrā valstij adresētos konkrētos ieteikumus, pievienojot grafikus („rīcības plānus”).
- (8) Pašreizējās ekonomikas lejupslīdes kontekstā Komisija ir ierosinājusi Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu⁶ (turpmāk – „atveseļošanas plāns”), par kuru Eiropadome vienojās 2008. gada decembrī. Šajā plānā paredzēts saskaņots budžeta stimuls Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros, lai palielinātu pieprasījumu un atjaunotu uzticību, ņemot vērā sākotnējos apstākļus dalībvalstīs un darbu, kas jau paveikts, reaģējot uz ekonomikas problēmām. Atveseļošanas plānā paredzēts, ka budžeta stimuls jāpapildina ar Lisabonas stratēģijas pamatā esošo strukturālo reformu paātrināšanu, lai tādējādi veicinātu ekonomiku, vienlaikus palielinot Eiropas Savienības ilgtermiņa izaugsmes potenciālu, jo īpaši veicinot pāreju uz zema oglekļa dioksīda emisiju līmeņa ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām.
- (9) Eiropadomes pieņemtajā atveseļošanas plānā dalībvalstis tika aicinātas iesniegt stabilitātes un konverģences atjauninātās programmas, kuras Komisija ir izvērtējusi, ņemot vērā vajadzību pavērst pretējā virzienā sliktu fiskālo situāciju, uzlabot budžeta politikas veidošanu un ilgtermiņā nodrošināt publisko finanšu ilgtspēju.
- (10) Katrai konkrētai valstij paredzētie ieteikumi jāatjaunina, ņemot vērā atveseļošanas plāna principus un panākumus, kas gūti, īstenojot šos principus kopš to pieņemšanas. Šīs reformas jāīsteno ātri. Komisija Lisabonas partnerības ietvaros sniegs palīdzību, veiks uzraudzību un regulāri ziņos par gūtajiem panākumiem.
- (11) Lai pilnībā īstenotu Lisabonas stratēģiju izaugsmei un nodarbinātībai, šajā ieteikumā jāiekļauj arī īpaši ieteikumi dalībvalstīm, kas ietilpst euro zonā.
- (12) Eiropas Parlaments ir pieņēmis rezolūciju par šo ieteikumu,

AR ŠO IESAKA dalībvalstīm īstenot pielikumā izklāstītos pasākumus.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

---

⁴ OV L 137, 27.5.2008., 13. lpp.

⁵ OV L 198, 26.7.2008., 47. lpp.

⁶ COM(2008) 800.

PIELIKUMS

SATURS

PADOMES IETEIKUMS	2
BELĢIJA.....	6
BULGĀRIJA.....	8
ČEHIJA.....	10
DĀNIJA	12
VĀCIJA.....	14
IGAUNIJA	16
ĪRIJA.....	18
GRIEĶIJA.....	20
SPĀNIJA.....	22
FRANCIJA.....	24
ITĀLIJA.....	26
KIPRA.....	28
LATVIJA	30
LIETUVA.....	32
LUKSEMBURGA	34
UNGĀRIJA.....	35
MALTA.....	37
NĪDERLANDE.....	39
AUSTRIJA	41
POLIJA.....	43
PORTUGĀLE.....	45
RUMĀNIJA	47
SLOVĒNIJA	49
SLOVĀKIJA.....	51
SOMIJA	53
ZVIEDRIJA	55
APVIENOTĀ KARALISTE.....	56
EURO ZONAS DALĪBVALSTIS	58

BELĢIJA

1. IKP pieaugums 2008. gadā ievērojami samazinājās – līdz 1,3 %. Samazinājuma iemesls ir ārējā pieprasījuma kritums un mazāks vietējais pieprasījums, kas galvenokārt saistīts ar augstu inflāciju un finanšu krīzes ietekmi. Paredzams, ka 2009. gadā ekonomikas stāvoklis turpinās ievērojami pasliktināties. Tiek lēsts, ka inflācija 2008. gadā bija apmēram 4,5 %, tādējādi gandrīz divas reizes pārsniedzot inflācijas rādītāju 2007. gadā; paaugstinājuma iemesls galvenokārt bija augstākas enerģijas cenas iekšzemē. Energoresursu cenām pasaulē krītoties, inflācijai 2009. gadā būtu jāsamazinās. Paredzams, ka publisko finanšu deficīts 2008. gadā būs apmēram 0,9 % no IKP. Paredzams, ka bruto parāds 2008. gadā būs apmēram 88 % no IKP. Tekošā konta pārpalikums 2008. gadā samazinājās, un paredzams, ka tas turpinās samazināties 2009. gadā.
2. Nodarbinātība 2008. gadā pieauga, un bezdarba līmenis samazinājās līdz 6,9 %. Tomēr izredzes 2009. gadam ir mazāk labvēlīgas bezdarba pieauguma dēļ. Nozares, kuras krīze skārusi visvairāk, ir autorūpniecība un tērauda rūpniecība, kā arī finanšu nozare.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Beļģija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Beļģija nesen paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp finanšu atbalstu MVU.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Beļģija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Beļģija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika paziņoti pasākumi, lai turpmāk samazinātu nodokļu slogu darba ņēmējiem, paaugstinot no nodokļiem atbrīvoto ienākumu apmēru darba ņēmējiem, kas saņem zema un vidēja līmeņa atalgojumu; tomēr, iespējams, būs vajadzīgi turpmāki pasākumi. Vajadzīgi papildu centieni, lai uzlabotu darba tirgus rādītājus, jo īpaši attiecībā uz gados vecākiem darba ņēmējiem un neaizsargātām grupām, kā arī lai ilgtermiņā nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju, palielinātu konkurenci gāzes un elektroenerģijas tirgos un uzlabotu pētniecības un attīstības rezultātus.
6. Beļģijas ekonomika ir orientēta uz eksportu, tādēļ īpaši svarīgi ir saglabāt konkurētspēju. Šajā saistībā izšķiroša ir tāda darbaspēka vienības izmaksu attīstība, kas atbilst svarīgāko tirdzniecības partneru īstenotajai politikai. Tomēr izmaksu konkurētspēja 2008. gadā pasliktinājās. Labumu nestu pastiprināta konkurence gāzes un elektroenerģijas tirgos. Ilgtspējīgi ieguldījumi pētniecībā un attīstībā, kā arī prasmēs ir svarīgi, lai paātrinātu ražīguma izaugsmi un veicinātu konkurētspēju. Zems dalības līmenis darba tirgū, ar iedzīvotāju novecošanu saistīto izdevumu pieaugums un liels valsts parāds ilgtermiņā apdraud publisko finanšu ilgtspēju, pasvītrotot vajadzību palielināt primāros pārpalikumus un īstenot politiku izaugsmes un nodarbinātības atbalstam. Piemērojot integrētu pieeju strukturālo reformu

īstenošanā, Beļģijā varētu paātrināt rezultātu gūšanu. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Beļģijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Beļģijai iesaka:

- turpmāk samazināt nodokļu slogu darba ņēmējiem, jo īpaši samazinot nodokļu likmi darba ņēmējiem, kas saņem zema līmeņa atalgojumu, vienlaikus uzlabojot izdevumu ierobežošanu vidējā termiņā, lai veicinātu fiskālo konsolidāciju,
- uzlabot konkurenci gāzes un elektroenerģijas tirgos, pieņemot konkurences prasībām atbilstošāku tiesisko regulējumu, paredzot tajā pilnīgi neatkarīgus un efektīvus regulatorus, un turpināt centienus saistībā ar pārvades un sadales operatoriem,
- saskaņā ar integrētu elastdrošības pieeju paātrināti īstenot koordinētas politikas pasākumus darba tirgus efektivitātes uzlabošanai, pārskatīt bezdarbnieka pabalstus, tādējādi atvieglojot bezdarbnieku ātru atgriešanos darba tirgū, paaugstināt dalības līmeni darba tirgū (īpaši attiecībā uz vecākiem darba ņēmējiem un cilvēkiem, kam ir migrantu izcelsme), samazināt atšķirības starp reģioniem un palielināt līdzdalību mūžizglītībā.

BULGĀRIJA

1. Pateicoties spēcīgam vietējam pieprasījumam, IKP pieaugums Bulgārijā 2008. gada pirmajos deviņos mēnešos paātrinājās līdz 7 %, kā rezultātā IKP uz vienu iedzīvotāju sasniedza apmēram 40 % no ES vidējā rādītāja. Paredzams, ka izaugsme 2009. gadā būs ievērojami lēnāka, jo stingrāku kreditēšanas nosacījumu rezultātā samazināsies vietējie ieguldījumi un privātais patēriņš. Inflācija 2008. gadā sasniedza rekordlīmeni (12 %), to veicināja vietējais pieprasījums un spēcīgs algu pieaugums, kas ievērojami apsteidza ražīguma izaugsmi; paredzams, ka inflācija arī turpmāk pārsniegs ES vidējo līmeni. Budžeta stāvoklis joprojām ir labs, budžeta pārpalikums 2008. gadā pārsniegs 3 % no IKP; iemesls tam ir labvēlīgā ietekme, ko izraisa izaugsme un uzlabota nodokļu iekasēšana. Tomēr spēcīga vietējā pieprasījuma rezultātā ir pieaugusi jau tā ievērojamā makroekonomikas nelīdzsvarotība. Tekošā konta deficīts sasniedz augstu līmeni (gandrīz 25 % no IKP), un ir maz ticams, ka tas ievērojami uzlabosies, ņemot vērā izredzes pasaulē un Bulgārijas konkurētspējas vājināšanos.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā paaugstinājās par vairāk nekā 3 %, bet nākamajos divos gados šis izaugsmes rādītājs palēnināsies. Bezdarba līmenis 2008. gadā samazinājās līdz 6 %, bet paredzams, ka 2009. gadā tas paaugstināsies. Nesenā uzņēmējdarbības vides pasliktināšanās un pieprasījuma kritums vairākās nozarēs, jo īpaši pārstrādes rūpniecībā, celtniecībā un mazumtirdzniecībā, ļoti iespējams ievērojami pazeminās nodarbinātības līmeni šajās un ar tām saistītajās ekonomikas nozarēs.
3. Lai reaģētu uz makroekonomikas nelīdzsvarotību, Bulgārija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp konkurences uzlabošanu enerģētikas un mazumtirdzniecības nozarē.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Bulgārija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā saistībā Bulgārijai jāturpina stingra fiskālā politika un nekavējoties jānovērš makroekonomikas nelīdzsvarotība. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Bulgārija turpināja īstenot valsts reformu programmu, kaut arī progress ir bijis lēns. Apzinātu valdības lēmumu rezultātā pasākumu īstenošana pēdējā laikā ir paātrinājusies. Bulgārija turpināja īstenot piesardzīgu fiskālo politiku, lai gan joprojām ir iespējams uzlabot publisko izdevumu efektivitāti. Ir īstenoti arī veicinoši pasākumi, lai uzlabotu izglītības nozares struktūras un kvalitāti, tomēr ir vajadzīga turpmāka modernizācija, lai uzlabotu pārvaldību un gūtos rezultātus. Jāpieliek lielākas pūles, lai radikāli uzlabotu publiskās pārvaldes lietderību un efektivitāti; novilcinot paziņoto funkcionālo pārskatīšanu, ko vēlējās veikt Pasaules banka, reformu īstenošana kļūst lēnāka. Joprojām ir arī daudz darāmā, lai samazinātu birokrātiju, ieguldītu daudz vairāk līdzekļu prasmēs un reformētu valsts pētniecības un attīstības sistēmu.
6. Pasaules finanšu un ekonomikas krīzes dēļ Bulgārijai vēl steidzamāk jānovērš sava makroekonomiskā neaizsargātība (augsts inflācijas līmenis un liels tekošā konta deficīts), saglabājot stingru fiskālo politiku un paātrinot strukturālās reformas

konkurētspējas stiprināšanai. Bulgārijai būs jāpaātrina īstenošanas temps, lai pārveidotu savu ekonomiku no ekonomikas, kuras pamatā galvenokārt ir izmaksu priekšrocības, uz ražīgāku un zināšanietilpīgu ekonomiku. Pašreizējā ekonomikas un monetārā kontekstā šīs reformas ir arī ļoti svarīgas, lai saglabātu Bulgārijas ekonomikas konkurētspēju. Nepieciešamo reformu efektīva īstenošana ievērojami atkarīga no Bulgārijas spējām nekavējoties uzlabot publiskās pārvaldes lietderību un efektivitāti. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Bulgārijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Bulgārijai iesaka:

- nekavējoties turpināt stiprināt publiskās pārvaldes lietderību un efektivitāti, īpašu uzmanību pievēršot galvenajām valdības funkcijām, tostarp konkurences, uzraudzības, regulatīvām un tiesu iestādēm, un turpināt īstenot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu efektīvu finanšu kontroli un pareizu struktūrfondu pārvaldību,
- turpināt stingru fiskālo politiku, uzlabot publisko izdevumu kvalitāti un efektivitāti, saglabāt algu līmeņa attīstību tādā līmenī, kas atbilst ražīguma pieaugumam, un stiprināt efektīvu konkurenci,
- steidzami pieņemt un īstenot jaunus pasākumus, lai ievērojami samazinātu birokrātijas centrālajā un vietējā līmenī, un saīsināt procedūru ieilgšanu, lai tādējādi uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, kas arī palīdzēs cīņā pret korupciju,
- saskaņā ar integrētu elastdrošības pieeju pievērst galveno uzmanību darbaspēka piedāvājuma kvalitātes un nodarbinātības līmeņa paaugstināšanai, uzlabojot aktīvā darba tirgus politikas lietderību, efektivitāti un mērķtiecīgumu un turpinot modernizēt un pielāgot izglītības sistēmu, lai paaugstinātu kvalifikāciju līdz līmenim, kas labāk atbilst darba tirgus vajadzībām, un mazinātu to jauniešu skaitu, kuri priekšlaicīgi pamet mācības skolā.

ČEHIJA

1. Paredzams, ka IKP pieaugums 2008. gadā būs samazinājies līdz apmēram 4,2 %, un sagaidāms, ka 2009. gadā izaugsme turpinās samazināties. Inflācija savu augstāko līmeni sasniedza 2008. gada vidū (6,3 %), tagad ir paredzams, ka inflācijas līmenis kritīsies saistībā ar to, ka mazinās agrāko nodokļu paaugstinājumu ietekme, kā arī mazāku energoresursu cenu dēļ. Vairāku gadu gaitā ir samazināts budžeta deficīts – līdz 1,2 % no IKP 2008. gadā. Tekošā konta deficīts 2008. gadā bija apmēram 1 % no IKP, un ir ievērojams tirdzniecības bilances pārpalikums.
2. Kopš 2005. gada katru gadu nodarbinātības līmenis ir paaugstinājies par vairāk nekā 1 %, sasniedzot 66,6 % 2008. gadā. Bezdarba līmenis 2008. gada trešajā kvartālā samazinājās līdz 4,3 %, sasniedzot zemāko līmeni pēdējos 12 gados. Saskaņā ar pašreizējām prognozēm nodarbinātības līmeņa izaugsme nedaudz samazināsies un bezdarba līmenis palielināsies. Ņemot vērā eksporta pieprasījuma kritumu, ir paredzams, ka bezdarbs īpaši skars darba ņēmējus autorūpniecībā un citās uz eksportu orientētās nozarēs.
3. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Čehija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 6. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
4. Čehija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Ir īstenotas vairākas reformas, lai ilgtermiņā uzlabotu publisko finanšu ilgtspēju, palielinātu ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, reformētu izglītības sistēmu, nodrošinātu aktīvas vecumdienas un izstrādātu uz elastdrošību balstītu pieeju saistībā ar darba tirgus reformu. Vajadzīgi papildu centieni, lai uzlabotu piekļuvi finansējumam, turpināt palielināt ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, stiprināt intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanu un integrēt neaizsargātās cilvēku grupas darba tirgū.
5. Čehijai ir viena visstraujāk novecojošām sabiedrībām Eiropas Savienībā, un tas ievērojami ietekmēs pensiju un veselības aprūpes sistēmas. Tādēļ svarīgākie strukturālie uzdevumi ir ilgtermiņā nodrošināt publisko finanšu ilgtspēju un veicināt pāreju uz ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām. Pildot šos strukturālos uzdevumus, uzlabosies izaugsmes potenciāls, tiks radītas jaunas darba vietas un panākts, ka ekonomika ir noturīgāka pret ārējiem satricinājumiem. Lai to visu panāktu, vajadzīgas turpmākas reformas pētniecībā un attīstībā, inovācijā, izglītības un apmācību jomā, integrētāka elastdrošības pieeja saistībā ar darba tirgus reformu, kā arī uzņēmējdarbības nosacījumu turpmāka uzlabošana. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

6. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Čehijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Čehijai iesaka:
- ilgtermiņā uzlabot publisko finanšu ilgtspēju un turpināt reformēt pensiju un veselības aprūpes sistēmu,
  - pastiprināt pūles, lai uzlabotu uzņēmēju, universitāšu un valsts pētniecības un attīstības iestāžu sadarbību, veicināt pētniecībai un attīstībai vajadzīgo cilvēkresursu pastiprinātu piešķiršanu un palielināt pētniecībai un attīstībai paredzēto publisko ieguldījumu apmēru un efektivitāti, lai tādējādi sasniegtu pētniecības un attīstības izdevumu mērķus,
  - saskaņā ar integrēto elastdrošības pieeju turpināt modernizēt nodarbinātības aizsardzību, uzlabot izglītības un mācību efektivitāti un vienlīdzību, īpaši to atbilstību darba tirgus vajadzībām, un nodrošināt stimulu ieguldīt mācībās, īpaši gados vecākiem un mazkvalificētiem darba ņēmējiem.

DĀNIJA

1. IKP izaugsme 2008. gadā ir ievērojami samazinājusies. Mājokļu cenu samazinājuma rezultātā ir samazinājies vietējais pieprasījums, sarucis privātais patēriņš un samazinājies celtniecības darbības apjoms. Stingrāku finansēšanas nosacījumu rezultātā mājokļu cenas, visticamāk, samazināsies straujāk, tādējādi pastiprinot to ietekmi, ko uz ekonomiku atstāj izaugsmes tempu palēnināšanās pasaulē. Inflācija, kuru veicināja augstākas energoresursu un pārtikas cenas, 2008. gadā sasniedza vidēji 3,5 %, bet ir sākusi samazināties. Valsts budžeta pārpalikums 2008. gadā varētu pārsniegt 3 % no IKP. Dānijai varētu būt neliels tekošā konta pārpalikums 2008. un 2009. gadā.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā ir paaugstinājies, bet paredzams, ka 2009. gadā tas samazināsies. Līdzīgi tam ir paredzams, ka bezdarba līmenis, kas 2008. gadā bija apmēram 3,5 %, paaugstināsies 2009. gadā. Kaut arī tā rezultātā spriedze darba tirgū īstermiņā mazināsies, tomēr joprojām būs svarīgi novērst pastāvošo darbaspēka trūkumu un turpināt atvieglināt pāreju darba tirgū. Uzdevums nodarbinātības jomā vidējā termiņā joprojām ir palielināt darbaspēka kopējo apjomu un paaugstināt prasmju atbilstību darba tirgus vajadzībām, un īstermiņā šie centieni jāpastiprina, īstenojot nodokļu reformu.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Dānija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Dānija neseno paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp ieguldījumiem videi nekaitīgākā transportā un finanšu atbalstu mājsaimniecībām.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Dānija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu.
5. Dānija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Gūti turpmāki panākumi saistībā ar jau iepriekš uzsāktajiem reformu plāniem, jo īpaši attiecībā uz darbaspēka piedāvājuma veicināšanu. Tiek izstrādāti turpmāki nodokļu un darba tirgus reformas plāni, ņemot vērā iedzīvotāju novecošanu.

6. Dānijas izaugsmes potenciāls ir sevišķi atkarīgs no savu darbaspēka resursu labākas izmantošanas un šo resursu uzlabotas kvalitātes, daba ražīguma kāpināšanas, kā arī no lielākas atdeves no ieguldījumiem cilvēkkapitālā, pētniecībā un inovācijā. Demogrāfiskā novecošana ir sākusi ietekmēt darbaspēka piedāvājumu, tādējādi uzsverot vajadzību īstenot reformas, lai veicinātu līdzdalību un palielinātu nostrādāto stundu skaitu. Vēl viens uzdevums ir pastiprināt konkurenci, lai samazinātu samērā augsto patēriņa cenu līmeni Dānijā. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

VĀCIJA

1. IKP izaugsme Vācijā samazinājās no 2,5 % 2007. gadā līdz 1,3 % 2008. gadā, jo pasaules ekonomikas lejupslīde izraisīja strauju eksporta izaugsmes kritumu. Turklāt stingrāku finansēšanas nosacījumu un sliktāku ekonomikas perspektīvu rezultātā ieguldījumi, visticamāk, samazināsies. Tādēļ saimnieciskā darbība 2009. gadā ievērojami palēnināsies. Saistībā ar to, ka 2008. gada pirmajā pusē palielinājās izejvielu cenas, inflācijas līmenis sasniedza 3,2 %, un ir paredzams, ka 2009. gadā tas samazināsies. Valsts budžets 2008. gadā bija tuvu līdzsvaram, un paredzams, ka 2009. gadā valsts budžetā būs deficīts gandrīz 3 % apmērā. Pateicoties ievērojami lielākai cenu konkurētspējai pēdējos gados, tekošā konta pārpalikums 2008. gadā pārsniedza 7 % no IKP.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā paaugstinājās par 1,3 %, bet ir paredzams, ka ekonomikas lejupslīde nelabvēlīgi ietekmēs darba tirgu, kā rezultātā 2009. gadā pieaugs bezdarbs. Īpaši apdraudētas ir autorūpniecības un celtniecības nozares. Pašreizējās darbaspēka samazināšanās dēļ un demogrāfisko pārmaiņu rezultātā uzņēmumi varētu mēģināt paturēt savus kvalificētos darbiniekus, un atļaišana tādēļ visvairāk skartu mazkvalificētos un pagaidu darba ņēmējus.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Vācija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Vācija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp par atbalstu mājāsaimniecībām un MVU un ieguldījumiem skolās un infrastruktūrā.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Vācija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Vācija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Ir īstenoti vairāki pozitīvi pasākumi, lai palīdzētu sasniegt zināšanu sabiedrību, veicinātu ekoinovāciju un reformētu darba tirgu. Labi panākumi ir gūti attiecībā uz vidējā termiņa budžeta mērķi un publisko finanšu kvalitāti. Vajadzīgi papildu centieni, lai veicinātu konkurenci pakalpojumu jomā, uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un samazinātu strukturālo bezdarbu.
6. Pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot ražīguma izaugsmi un novērst augsto bezdarba līmeni mazkvalificētu darba ņēmēju vidū (īpaši Vācijas austrumos), palīdzēs saglabāt spēcīgo Vācijas ekonomikas darbību nākotnē. Šajā saistībā lietderīgi ir uzlabojumi pētniecības un attīstības un inovācijas jomā. Tomēr Vācijas ekonomikas izaugsmes potenciāls palielinātos vēl vairāk, uzlabojot pakalpojumu tirgu darbību, jo īpaši brīvo profesiju pakalpojumu jomā, enerģētikas nozarē un dzelzceļa pakalpojumu jomā, un uzlabojot uzņēmējdarbības vidi. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Vācijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Vācijai iesaka:

- uzlabot konkurences pamatnosacījumus pakalpojumu jomā, uzlabojot publiskā iepirkuma procedūras, turpinot mīkstināt ierobežojošos noteikumus reglamentēto arodu un pakalpojumu jomā un nodrošinot efektīvu dzelzceļa infrastruktūras nošķiršanu no transporta pakalpojumiem,
- turpināt plānotos pasākumus, ar kuriem paaugstina darbā iekārtošanas dienestu lietderību un efektivitāti un veicina mazkvalificēto darba ņēmēju un ilgtermiņa bezdarbnieku integrāciju darba tirgū, izmantojot elastdrošības pieeju, kas apvieno labāku piekļuvi kvalifikācijai ar uzlabotiem stimuliem strādāt.

IGAUNIJA

1. Pēc 2007. gada, kad IKP izaugsme sasniedza 6,3 %, ekonomika samazinājās 2008. gadā. Paredzams, ka 2009. gadā ekonomika turpinās samazināties. Šīs attīstības pamatā ir privātā patēriņa un ieguldījumu sarukums augsta inflācijas līmeņa un stingrāku kreditēšanas nosacījumu kontekstā. Mazāka algu palielinājuma un zemāku starptautisko patēriņa cenu rezultātā inflācija samazinās. Publisko finanšu stāvoklis ir būtiski pasliktinājies, un, neraugoties uz ievērojamu izdevumu samazinājumu, 2008. gadā bija budžeta deficīts salīdzinājumā ar budžeta pārpalikumu 2,7 % apmērā no IKP 2007. gadā. Tekošā konta deficīts 2008. gadā ievērojami samazinājās – līdz 10 % no IKP, un saskaņā ar prognozēm tas turpinās sarukt.
2. Ekonomikas lejupslīde nelabvēlīgi ietekmē darba tirgu, kā rezultātā strauji paaugstinās bezdarba līmenis. Saskaņā ar pašreizējām prognozēm bezdarba līmenis 2009. gadā paaugstināsies salīdzinājumā ar apmēram 5 % 2008. gadā. Celniecības, mājokļu un mazumtirdzniecības nozares, visticamāk, būs visvairāk apdraudētas. Paredzams, ka algu pieauguma temps ievērojami samazināsies, un ir iespējams algu samazinājums privātajā sektorā. Darba tirgus nosacījumi ir īpaši sarežģīti gados vecākiem darba ņēmējiem un jauniem cilvēkiem.
3. Reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Igaunija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp ieguldījumiem infrastruktūrā un kvalifikācijas celšanā.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Igaunija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā saistībā Igaunijai jāturpina fiskālā konsolidācija. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Igaunija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Ir īstenoti vairāki pasākumi, lai uzlabotu pētniecības un attīstības un inovācijas rezultātus, nostiprinātu konkurenci un veicinātu mūžizglītību. Politiskā reakcija nebija viendabīga attiecībā uz fiskālo politiku un strukturālajām reformām ar mērķi atvieglināt darba tirgus pielāgošanu (īpaši saistībā ar aktīvu darba tirgus politiku), kas palīdzētu iegrožot inflāciju un algu inflāciju. Ņemot vērā struktūrfondu būtisko nozīmi valsts reformu programmā paredzēto pasākumu finansēšanā, ir jāstiprina administratīvā kapacitāte, lai īstenotu programmas.
6. Eksporta rezultāti ir ļoti svarīgs valsts kopējo ekonomikas rādītāju elements. Steidzami ir nepieciešamas strukturālās reformas, lai veicinātu resursu pārdalīšanu par labu eksporta nozarēm. Jāturpina ieguldīt līdzekļus pētniecībā un attīstībā, inovācijā un izglītības jomā, lai kompensētu izmaksu konkurētspējas zudumu darbietilpīgajās nozarēs un nodrošinātu vidējā termiņa un ilgtermiņa izaugsmi. Saistībā ar to, ka stāvoklis darba tirgū pasliktinās, lielāka uzmanību būs jāpievērš aktīvai darba tirgus politikai un mūžizglītībai, lai pielāgotos mainīgajām darba tirgus vajadzībām. Vēl viens svarīgs konkurētspējas atgūšanas aspekts ir nodrošināt, ka algu attīstība ir ciešāk sasaistīta ar ražīguma attīstību. Jāturpina samazināt sastingumu darba tirgū. Lai uzlabotu makroekonomikas stabilitāti, vajadzīga mērķtiecīga fiskālā politika, efektīva konkurences politika un energoefektivitātes

uzlabošana. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Igaunijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Igaunijai iesaka:

- paātrināti īstenot jauno tiesību aktu kopumu nodarbinātības jomā un uzlabot valsts nodarbinātības dienestu efektivitāti, jo īpaši īstenojot mērķtiecīgu un aktīvu darba tirgus politiku, kuras mērķis ir atvieglināt pāreju darba tirgū.

ĪRIJA

1. Saistībā ar to, ka situācija mājokļu tirgū pasliktinās un finanšu krīze šo nelabvēlīgo ietekmi pastiprina, tiek lēsts, ka IKP 2008. gadā ir sarucis par 2 % (salīdzinot ar 2007. gadā reģistrēto IKP pieaugumu, kas sasniedza 6 %). Turklāt Īriju īpaši ietekmē tās galveno tirdzniecības partneru mazākas izaugsmes izredzes, un ir paredzams, ka 2009. gadā IKP turpinās reāli samazināties. Inflācija, kas savu augstāko līmeni sasniedza 2008. gada vidū (gandrīz 4 %), tagad samazinās. Publisko finanšu stāvoklis ir pasliktinājies, un iemesls tam ir ievērojami mazāki nodokļu ieņēmumi nekustamā īpašuma tirgus korekcijas un aptverošākas lejupeļsmes rezultātā. Budžeta deficīts 2008. gadā bija 6 % no IKP, pretēji situācijai iepriekšējos gados, kad tika gūti nelieli pārpalikumi; šis deficīta risks turpmāk ievērojami palielināsies. Izmaksu konkurētspējas mazināšanās dēļ pēdējos gados ir pasliktinājusies ārējā bilance, un aplēses liecina, ka 2008. gadā tekošā konta deficīts būs apmēram 6 % no IKP, 2009. gadā tas būs nedaudz mazāks.
2. Saskaņā ar pašreizējām darba tirgus aplēsēm 2008. gadā samazinājās nodarbinātības līmenis, un tas turpinās samazināties arī 2009. gadā. Bezdarba līmenis 2008. gadā paaugstinājās līdz 6 %, un paredzams, ka 2009. gadā tas turpinās paaugstināties. To cilvēku skaits, kas saņem bezdarbnieku pabalstus, 2008. gadā palielinājās par vairāk nekā 50 %. Augošais bezdarba līmenis visvairāk skar darba ņēmējus celtniecības nozarē, jo īpaši jaunus vīriešus.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Īrija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Īrija nesēn pieņēma atbilstošus pasākumus, tostarp sniedzot atbalstu mājokļu nozarei un ienākumu atbalstu visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Īrija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Īrija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti pasākumi, lai palielinātu bērnu aprūpes vietu pieejamību un uzlabotu prasmes. Vajadzīgi papildu centieni, lai reformētu pensiju sistēmu. Attīstība mājokļu tirgū ir ietekmējusi publiskās finanses un IKP izaugsmi nelabvēlīgāk, nekā bija paredzams.
6. Galvenās problēmas, ar kurām Īrija šobrīd saskaras, ir saistītas ar sekām, ko izraisījusi aktivitātes mazināšanās mājokļu tirgū un finanšu krīze. Tomēr Īrijas ekonomika ir kļuvusi neaizsargātāka arī tādēļ, ka tās konkurētspēja ir pakāpeniski samazinājusies. Tagad nekavējoties ir jālīdzsvaro izaugsme un jāatjauno konkurētspēja. Vidējā termiņā ir vajadzīga tālākejoša pensiju sistēmas reforma, lai nodrošinātu ilgtermiņu. Tā kā arī budžeta stāvoklis ir ievērojami pasliktinājies, prioritātei jābūt fiskālās ilgtermiņa atjaunošanai. Rūpīgi nosakot prioritātes publiskajiem izdevumiem un veicinot reformas, kas sekmē lielāku ražīguma pieaugumu, ko panāk, palielinot un uzlabojot fizisko kapitālu un cilvēkkapitālu, palielināsies Īrijas ekonomikas spējas piemēroties un vidējā termiņā pakāpeniski

atgūt ilgtspējīgu izaugsmi. Šajā saistībā jāstiprina konkurence mazumtirdzniecības nozarē. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Īrijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Īrijai iesaka:

- pakāpeniski atjaunot fiskālo ilgtspēju,
- sekmēt strauju pielāgošanos ilgtspējīgai izaugsmei vidējā termiņā, īstenojot ražīgumu veicinošus pasākumus.

GRIEĶIJA

1. Galvenokārt ārējā pieprasījuma krituma dēļ IKP pieaugums 2008. gadā samazinājās – līdz nedaudz mazāk nekā 3 %. Paredzams, ka IKP pieaugums 2009. gadā turpinās samazināties, un iemesls tam ir sarukums mājokļu nozarē un mazāki liela apmēra ieguldījumi. Inflācija, kuru veicināja energoresursu un pārtikas cenu kāpums, 2008. gadā pārsniedza 4 %, bet paredzams, ka 2009. gadā tā samazināsies. Budžeta deficīts 2008. gadā sasniedza 3,4 % no IKP ieņēmumu samazināšanās un – mazākā mērā – izdevumu pārsniegšanas dēļ. Paredzams, ka bruto parāds 2008. gadā būs apmēram 94 % no IKP. Tekošā konta deficīts 2008. gadā sasniegs rekordlīmeni – 13,4 % no IKP. Paredzams, ka 2009. gadā tas samazināsies.
2. Nodarbinātība 2008. gadā palielinājās, bet lēnāk nekā iepriekšējā gadā. Paredzams, ka 2009. gadā šis pieaugums būs negatīvs. Saskaņā ar prognozēm bezdarba līmenis 2009. gadā paaugstināsies līdz 9 %. Paredzams, ka stingrāku kreditēšanas noteikumu rezultātā finanšu krīze īpaši skars MVU. Krīzes sekas ir jau jūtamas celtniecības un jūras transporta nozarē.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Grieķija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Grieķija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp atbalstu MVU.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Grieķija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjaunināto stabilitātes programmu saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Grieķija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti vairāki pasākumi, lai reformētu pensiju sistēmu. 2007. gadā reģistrētās fiskālās novirzes uzsvēra vajadzību turpināt 2004. gadā uzsāktu fiskālo konsolidāciju. Atzīstami, ka Grieķija politiskā līmenī ir pievērsusi uzmanību publiskās pārvaldes reformai, kuras sekmīgums tagad ir atkarīgs no efektīvas tās īstenošanas. Lai novērstu Grieķijas darba tirgus problēmas, ir vajadzīgi pastiprināti politiski centieni, jo īpaši attiecībā uz aktīvu darba tirgus politiku un pasākumiem nedeklarētās nodarbinātības apkarošanai. Jāpaātrina reformu īstenošana izglītības un apmācības jomā.
6. Nelabvēlīgā starptautiskā vide nozīmē, ka jāpastiprina centieni, lai novērstu Grieķijas ekonomikas makroekonomisko nelīdzsvarotību un strukturālos trūkumus. Lai pastiprinātu konkurētspēju un izaugsmes potenciālu, ļoti svarīgi ir turpināt strukturālo reformu. Grieķijai uzmanība īpaši jāpievērš tādu politikas virzienu īstenošanai, saskaņā ar kuriem veic ieguldījumus pētniecībā un attīstībā un inovācijā, uzlabo uzņēmējdarbības vidi, tostarp ieviešot „vienas pieturas” aģentūras, uzlabo publiskās pārvaldes efektivitāti un veic pasākumus ceļā uz ilgtspējīgu makroekonomikas vidi. Vēl viens svarīgs konkurētspējas atgūšanas aspekts ir nodrošināt, ka algu attīstība ir ciešāk sasaistīta ar ražīguma attīstību. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Grieķijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Grieķijai iesaka:
- turpināt vidējā termiņā fiskālo konsolidāciju un uzlabot primāro izdevumu efektivitāti, paātrināt pašreizējās nodokļu pārvaldes un budžeta veidošanas procesa reformas, samazināt parāda attiecību pret IKP un strauji īstenot pensiju reformu,
  - veikt pasākumus, lai palielinātu konkurenci brīvo profesiju pakalpojumu jomā, īstenot reformas, lai palielinātu ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, un efektīvāk izmantot struktūrfondus, lai paātrinātu ieguldījumu projektus, kas orientēti uz izaugsmi,
  - īstenot publiskās pārvaldes reformu, veidojot efektīvus regulēšanas, kontroles un izpildes resursus (galveno uzmanību pievēršot tam, lai vienkāršotu normatīvo vidi uzņēmējiem) un samazinot birokrātiju,
  - saskaņā ar integrētu elastdrošības pieeju modernizēt tiesību aktus nodarbinātības aizsardzības jomā, samazināt ārpusalgas darba izmaksas maz apmaksātajiem darba ņēmējiem, stiprināt aktīvā darba politiku un pārveidot nedeklarētu nodarbinātību par oficiālu nodarbinātību, kā arī paātrināt reformu īstenošanu izglītības un apmācības jomā, palielināt līdzdalību mūžizglītībā un atvieglot darba gaitu uzsākšanu, jo īpaši jauniešiem.

SPĀNIJA

1. Spānijas reālā IKP pieaugums 2008. gadā ievērojami samazinājās – līdz 1,2 %. Paredzams, ka 2009. gadā ekonomika turpinās samazināties. Šīs attīstības pamatā ir mājokļu celtniecības sarukums, kas joprojām turpinās un kuru pastiprina pasaules finanšu krīze un stingrāki kredītēšanas noteikumi, radot strauju vietējā pieprasījuma kritumu. Inflācija 2008. gadā pieauga līdz 4 %, bet paredzams, ka tā ievērojami samazināsies. Valsts budžeta deficīts 2008. gadā sasniedza 3,4 % no IKP, tādējādi pasliktinoties par vairāk nekā 5 % salīdzinājumā ar 2007. gadu. Tekošā konta deficīts 2008. gadā sasniedza gandrīz 9,5 % no IKP.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā samazinājās un turpinās samazināties arī 2009. gadā, kaut arī līdzdalības līmenis darba tirgū, jo īpaši sieviešu vidū, joprojām bija augsts. Tā rezultātā bezdarba līmenis 2008. gadā paaugstinājās, pārsniedzot 11 %; paredzams, ka 2009. gadā tas turpinās ievērojami pieaugt, pārsniedzot 16 %. Bezdarbs visvairāk skar ieceļotājus, jauniešus un darba ņēmējus ar zemāku prasmju līmeni, un ar īpašu risku saskaras mājokļu celtniecības un autorūpniecības nozares.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Spānija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Spānija nesen paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp ieguldījumiem publiskā sektora būvdarbos, atvieglojumiem MVU finansēšanā un atbalstu bezdarbniekiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Spānija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Spānija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Panākumi ir gūti labāka regulējuma jomā un attiecībā uz piekļuvi bērnu aprūpei, kā arī risinot uzdevumus saistībā ar enerģētikas nozares darbības uzlabošanu, jo īpaši attiecībā uz starpsavienojumiem ar kaimiņvalstīm. Vajadzīgi papildu pasākumi, lai reformētu izglītības jomu.
6. Galvenie uzdevumi vidējā termiņā ir turpināt strukturālās reformas, lai nodrošinātu noturīgu potenciālo izaugsmi, ierobežot lielo tekošā konta deficītu un atvieglināt mājokļu nozares pārstrukturēšanu. Svarīgākais uzdevums šajā saistībā ir konkurētspējas uzlabošana, veicinot inovāciju, pastiprinot konkurenci, jo īpaši pakalpojumu jomā, uzlabojot īres tirgus regulējumu un paaugstinot cilvēkkapitāla kvalitāti ar mūžizglītības un turpmākas izglītības reformas palīdzību. Vēl viens svarīgs konkurētspējas uzlabošanas aspekts ir nodrošināt, ka algu attīstība sociālā dialoga ietvaros ir ciešāk sasaistīta ar ražīguma attīstību. Pārstrukturējot publiskos izdevumus par labu jomām, kas sekmē ražīgumu, piemēram, pētniecībai un attīstībai un inovācijai, tiktu veicināta ilgtspējīga nodarbinātība un saimnieciskā darbība. Palielināta konkurence pakalpojumu nozarē palīdzētu iegrožot inflāciju un paaugstināt izmaksu konkurētspēju eksportā. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai

īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Spānijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Spānijai iesaka:

- veicināt ātru darba gaitu uzsākšanu, turpinot sekmēt mobilitāti, uzlabojot prasmes un cīnoties pret darba tirgus segmentāciju,
- nodrošināt izglītības reformu efektīvu īstenošanu (arī reģionālā līmenī); svarīgākie mērķi šajā saistībā ir samazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un palielināt to skolēnu skaitu, kas augstākā līmenī pabeidz vidusskolu,
- uzlabot konkurētspēju, pastiprinot konkurenci pakalpojumu un elektroapgādes jomās un turpinot centienus, lai izskaustu elektrības mazumtirdzniecības un tīkla tarifus, kas ir mazāki par izmaksām, un turpināt pastiprināt pētniecības un attīstības efektivitāti.

FRANCIJA

1. IKP pieaugums Francijā 2008. gadā ievērojami samazinājās – līdz 0,7 %, galvenokārt nelielā iekšējā pieprasījuma rezultātā. Kapitālā un mājokļos veikto ieguldījumu izaugsme ir apstājusies sliktāku ekonomikas izredžu un stingrāku kreditēšanas nosacījumu dēļ. Gaidāms, ka vājā izaugsme turpināsies 2009. gadā. Inflācija 2008. gadā pieauga līdz 3,2 %, bet 2009. gadā tā samazināsies. Valsts budžeta deficīts 2008. gadā bija 3,2 % no IKP. Globālā lejupslīde skar eksportu, kā rezultātā tekošā konta deficīts, kā jau bija gaidāms, 2008. gadā palielināsies līdz apmēram 3,8 % no IKP; paredzams, ka šī tendence saglabāsies.
2. Nodarbinātības pieaugums 2008. gadā bija tuvu nullei, un paredzams, ka 2009. gadā tas būs negatīvs. Bezdarba līmenis 2008. gadā bija aptuveni 8 %, bet 2009. gadā tas acīmredzot palielināsies. Pašreizējā ekonomikas lejupslīde ir sākusī ievērojami ietekmēt darba tirgu, kā rezultātā rūpniecības nozarē, jo īpaši autorūpniecībā un celtniecībā, samazinās darba vietu skaits.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Francija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Francija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp ieguldījumiem infrastruktūrā, energoefektivitātē un ražošanā un atbalstu MVU un celtniecības nozarei.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Francija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Francija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Kā daļa no visaptverošas reformu programmas ir veikti vairāki pasākumi, jo īpaši, atbalstot MVU, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanu, pētniecības un attīstības darbību, vides politiku, darba tirgus reformu un uzlabojot sociālo dialogu. Vajadzīgi papildu centieni, lai vidējā termiņā uzlabotu budžeta konsolidāciju, konkurenci enerģētikas un dzelzceļa kravu pārvadājumu nozarē un reglamentēto profesiju jomā, turpinātu modernizēt darba tiesības un paplašinātu profesionālās izglītības iespējas.
6. Francijas svarīgākie vidējā termiņa uzdevumi būs turpināt modernizēt darba tirgu, lai uzlabotu tā darbību un cīnītos pret tā segmentāciju, un turpināt uzlabot vispārējos konkurences nosacījumus pakalpojumu nozarē, tostarp mazumtirdzniecības jomā. Veicot šos uzdevumus, stingri jāievēro valdības paziņotais izdevumu mērķis, saskaņā ar kuru publiskie izdevumi nedrīkst palielināties. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Francijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Francijai iesaka:
  - vidējā termiņā paātrināt budžeta konsolidāciju un parādu samazināšanu, pieturoties pie saviem izdevumu mērķiem un jo īpaši nepieļaujot publisko

izdevumu palielināšanu. Šiem pasākumiem jānotiek līdztekus pensiju sistēmas turpmākai uzlabošanai, lai tādējādi ilgtermiņā nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju,

- turpināt uzlabot vispārējos konkurences nosacījumus, īpašu uzmanību pievēršot ar tīkliem saistītām nozarēm (gāzes, elektrības un dzelzceļa kravu pārvadājumu nozares), ierobežojošu noteikumu mīkstināšanai reglamentēto arodu un profesiju jomā, jo īpaši pakalpojumu un mazumtirdzniecības nozarē, un konkurences iestādes un dzelzceļa regulatora pilnvaru stiprināšanai,
- saskaņā ar integrēto elastdrošības pieeju turpināt modernizēt nodarbinātības aizsardzību, lai samazinātu darba tirgus segmentāciju pa dažādiem līgumu veidiem, un atbalstīt darba gaitu uzsākšanu un pāreju darba tirgū, jo īpaši jauniešiem, un uzlabot mūžizglītības iespējas tā, lai tās labāk pielāgotu darba tirgus vajadzībām.

ITĀLIJA

1. Saskaņā ar aplēsēm Itālijas ekonomika 2008. gadā saruka par 0,6%. Augsta inflācijas līmeņa, negatīvas ietekmes uz labklājību un arvien lielākas neskaidrības rezultātā privātais patēriņš ir samazinājies, savukārt mazāka pieprasījuma un stingrāku finansēšanas nosacījumu dēļ ir samazinājušies ieguldījumi. Izmaksu konkurētspējas pasliktināšanās un mazāks pieprasījums pasaulē ietekmēja arī eksportu. Paredzams, ka 2009. gadā IKP turpinās samazināties, proti, par 2%. Inflācija savu augstāko līmeni sasniedza 2008. gada trešajā kvartālā, un paredzams, ka tā samazināsies. Budžeta deficīts, kas 2007. gadā bija 1,6% no IKP, atkal palielinās. Paredzams, ka bruto parāds 2008. gadā būs sasniedzis 105% no IKP un turpinās palielināties 2009. un 2010. gadā. Paredzams, ka tekošā konta deficīts 2008. gadā pārsniegs 2% no IKP, bet 2009. un 2010. gadā tas tiks iegrožots.
2. Lai gan nodarbinātība 2008. gadā saskaņā ar aplēsēm nedaudz pieauga, tomēr paredzams, ka 2009. gadā tā samazināsies. Tā kā darbaspēka pieaugums pārsniedza nodarbinātības pieaugumu, 2008. gadā pirmo reizi pēdējos desmit gados palielinājās bezdarba līmenis, un paredzams, ka šī negatīvā tendence turpināsies 2009. gadā. Krīze acīmredzot visvairāk skars darba ņēmējus ar zemāku prasmju līmeni un cilvēkus ar nestandarta darba līgumiem.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Itālija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Itālija nesēn pieņēma atbilstošus pasākumus ar mērķi nodrošināt noturīgu privāto patēriņu, jo īpaši atbalstot mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Itālija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Itālija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Vislabāk redzami panākumi ir gūti fiskālās korekcijas jomā. Ir ieviesti daži pasākumi, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi. Ir veikti pirmie pasākumi, lai ieviestu uz elastdrošību balstītu pieeju, un laiks rādīs, kāda būs jauno pasākumu izglītības un pētniecības jomā ietekme. Vajadzīgi papildu centieni, lai turpinātu stiprināt konkurenci.
6. Neliela ražīguma izaugsme un valsts parāda līmenis, kas ilgstoši pārsniedz IKP, vairākus gadus ir kavējuši Itālijas ekonomiku. Šis parāds ievērojami ietekmē fiskālo ilgtspēju. Svarīgākās politikas stratēģijas ražīguma problēmas novēršanai aptver tālejošas strukturālas reformas, tostarp konkurences nosacījumu stiprināšanu, turpmāku uzņēmējdarbības vides uzlabošanu, samazinot birokrātiju visos valdības līmeņos, darba tirgus darbības uzlabošanu un pētniecības un attīstības veicināšanu. Lielāka uzmanība jāpievērš cilvēkkapitāla veidošanai un labāk jāizsmel neizmantotais darbaspēka potenciāls, jo īpaši Itālijas dienvidos. Vēl viens svarīgs konkurētspējas atgūšanas aspekts ir nodrošināt, ka algu attīstība atbilst ražīguma attīstībai, turpinot decentralizēt algu noteikšanas mehānismu. Lai tālāk attīstītu 2008. gada jūlijā uzsāktās budžeta reformas, vidējā termiņā ir svarīgi nodrošināt

publisko finanšu pastāvīgu un ilgtspējīgu attīstību, tādējādi radot labvēlīgākus nosacījumus ieguldījumiem, un rast iespējas, lai palielinātu izdevumus cilvēkkapitālā un infrastruktūrā. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Itālijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Itālijai iesaka:

- vidējā termiņā turpināt fiskālo konsolidāciju ar mērķi uzlabot publisko finanšu ilgtspēju, jo īpaši samazinot primāro izdevumu pieaugumu, vienlaikus palielinot izdevumu efektivitāti, un nodrošināt, ka paredzētie pamatnoteikumi fiskālā federālisma jomā pilnībā atbilst šim mērķim,
- strauji ieviest un īstenot visaptverošas reformas, lai stiprinātu konkurences pamatnosacījumus preču un pakalpojumu tirgos, jo īpaši mazumtirdzniecībā un degvielas izplatīšanā, brīvo profesiju un finanšu pakalpojumu jomā, kā arī gāzes, gaisa transporta un vietējo sabiedrisko pakalpojumu jomā, un samazināt birokrātiju visos valdības līmeņos, reformējot publisko pārvaldi un uzlabojot tās ražīgumu,
- novērst ražīguma problēmu un uzlabot izglītības sistēmas efektivitāti un rezultātus, cita starpā cieši uzraugot kvalitātes standartus, vienlaikus pievēršot uzmanību vienlīdzības jautājumiem,
- saskaņā ar elastdrošības pieeju un ar mērķi mazināt atšķirības starp reģioniem pārdaļīt sociālos izdevumus tā, lai ieviestu vienotu bezdarba pabalstu sistēmu, nodrošināt nodarbinātības dienestu efektīvu darbību, veicināt mūžizglītību un turpināt novērst nedeklarētu nodarbinātību.

KIPRA

1. IKP pieaugums 2008. gadā samazinājās tikai nedaudz – līdz 3,6 %, jo vietējais pieprasījums un jo īpaši privātais patēriņš turpināja ievērojami pieaugt. Paredzams, ka 2009. gadā izaugsme būtiski samazināsies galvenokārt saistībā ar Kipras galveno tirdzniecības partneru ekonomikas lēnāku attīstību, kas ietekmēs tūrisma nozari un ārējo pieprasījumu pēc mājokļiem. Gaidāms, ka privāto patēriņu mazinās arī augošais māsaimniecību parādu slogs un nedrošā vide. Inflācijas līmenis, kas 2008. gadā bija 4,4 %, divreiz pārsniedza 2007. gadā reģistrēto inflācijas līmeni, un iemesls tam bija galvenokārt lielākas importa cenas naftai un pārtikai. Paredzams, ka 2009. gadā inflācija samazināsies. Valsts budžetā 2008. gadā bija pārpalikums 1 % apmērā no IKP. Kipras konkurētspēju ir negatīvi ietekmējis samērā lielais algu pieaugums, kas apvienojumā ar mazāku ārējo pieprasījumu, mazākiem ieņēmumiem no tūrisma un ievērojami lielākām patēriņa cenām 2008. gadā ir palielinājis tekošā konta deficītu līdz 13 % no IKP; paredzams, ka 2009. gadā tas samazināsies līdz 12 %.
2. Pašreizējās darba tirgus aplēses liecina, ka nodarbinātības pieaugums 2008. gadā bija apmēram 2 % un bezdarba līmenis nedaudz samazinājās – līdz 3,9 %. Paredzams, ka nodarbinātības pieaugums 2009. gadā būs lēnāks, kā rezultātā palielināsies bezdarbs. Pašreizējā attīstība darba tirgū norāda, ka krīze, visticamāk, visvairāk ietekmēs tūrisma un celtniecības nozares, kurās galvenokārt ir nodarbināts mazkvalificēts darbaspēks no ārvalstīm.
3. Reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Kipra nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp atbalstu māsaimniecībām ar nelieliem ienākumiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Kipra, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Kipra turpināja īstenot valsts reformu programmu. Kipras ekonomikas spēcīgais sniegums 2008. gadā galvenokārt ir izskaidrojams ar mikroekonomikas politiku, kuras mērķis ir attīstīt informācijas sabiedrību un radīt nosacījumus ilgtspējīgai izaugsmei, kā arī sociālās integrācijas politika. Tika veikti pasākumi, lai palīdzētu ilgtermiņā nodrošinātu fiskālo ilgtspēju, jo īpaši pensiju jomā. Papildus ir vajadzīgas turpmākas reformas, lai reformētu veselības aprūpes sistēmu. Vajadzīgi papildu pasākumi, lai uzlabotu Kipras veikumu pētniecības un attīstības jomā. Kipra ir pieņēmusi mūžizglītības stratēģiju, un tagad tā jāīsteno, tostarp veicot turpmākus pasākumus, lai reformētu vidējās tehniskās izglītības, profesionālās izglītības un stažēšanās sistēmu. Daži jauni, mikroekonomikas līmenī veikti pasākumi ir palīdzējuši mazināt nepietiekamo konkurenci brīvo profesiju pakalpojumu jomā.
6. Kipras ekonomikai ir augsts tirdzniecības specializācijas līmenis, kas apvienojumā ar valsts atvērtību palielina Kipras ekonomikas jutīgumu pret ārējiem satricinājumiem. Pašreizējā pāreja uz daudzveidīgāku un uz inovāciju balstītu ekonomiku ir svarīga, lai pastiprinātu spējas izturēt konkurenci no ekonomikām, kuru pamatā ir mazākas izmaksas. Vajadzīgi centieni, lai paaugstinātu darba ražīgumu, veicot ieguldījumus zināšanās, prasmēs, uzņēmējdarbības vidē un inovācijā. Neatliekams politikas

uzdevums 2009. gadā būs valsts konkurētspējas uzlabošana. Ņemot vērā samērā lielo ārējo nelīdzsvarotību, jāpielīdzina algu attīstība ražīgumam. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Kiprai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Kiprai iesaka:

- turpināt centienus paplašināt mūžizglītības iespējas, jo īpaši attiecībā uz personām ar zemu prasmju līmeni, bezdarbniekiem un mazāk aizsargātām grupām, īstenojot pasākumus pieņemtās mūžizglītības stratēģijas ietvaros, tostarp profesionālās izglītības, izglītības, apmācību un jaunās stažēšanās sistēmas reformu.

LATVIJA

1. Latvijas IKP pieaugums 2008. gadā krasi samazinājās, un ir paredzams, ka no vairāk nekā 10 % 2007. gadā tas saruks aptuveni līdz 2 %. Vājās ekonomiskās situācijas un finanšu krīzes dēļ samazinājās aizdevumu pieejamība, nomācot privāto patēriņu un mājokļu tirgu. Īpaši tika ietekmēti ieguldījumi, un paredzams, ka 2008. gadā tie samazināsies par aptuveni 9 %. Paredzams, ka IKP kādu laiku vēl turpinās ievērojami samazināties. Inflācija 2008. gadā pieauga līdz 15,3 %, bet 2009. gadā tā samazināsies. Dziļā lejupslīde negatīvi ietekmēs valsts budžeta bilanci, un paredzams, ka 2008. gadā tās deficīts būs aptuveni 3,5 % no IKP. Vietējā pieprasījuma samazināšanās veicināja lielu ārējo nelīdzsvarotību. Importa apjoms 2008. gadā ievērojami saruka, un tas palīdzēja samazināt tekošā konta deficītu līdz aptuveni 15 % no IKP.
2. Nodarbinātības līmenis 2009. gadā ievērojami samazināsies. Pieaug bezdarbs, un paredzams, ka 2008. gadā no pašreizējiem 6,5 % tas būtiski palielināsies. Līdz šim darbavietu zaudēšana galvenokārt skāra strādājošos ar zemāku prasmju līmeni celtniecības un mazumtirdzniecības nozarēs, bet arvien vairāk tiek skartas arī citas grupas. No tā, iespējams, cietīs virkne iedzīvotāju neaizsargātāko grupu un jaunieši, pavēršot pretējā virzienā pēdējos gados panāktos uzlabojumus šo grupu nodarbinātībā.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Latvija saistībā ar starptautisko finansiālo palīdzību, par ko vienojās 2008. gada decembrī, ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, nodrošinot pamatu makrofinansiālajai stabilitātei. 2008. gada gaitā kļuva skaidrs, ka Latvijā gaidāma izteikta un ilgstoša lejupslīde. Radās grūtības Latvijas kapitāla un finanšu tirgos un tās banku sistēmā, tāpēc varas iestādēm nācās pieņemt steidzamo vajadzību pēc starptautiskās finansiālās palīdzības. Šajā sakarā 2008. gada 12. decembrī parlaments pieņēma ekonomikas stabilizācijas programmu, kurai vajadzētu palīdzēt saglabāt uzticību Latvijas finanšu sistēmai gan Latvijā, gan starptautiskā mērogā, dot tiešu un netiešu ieguldījumu, lai apturētu un novērstu izmaksu konkurētspējas un inflācijas negatīvo tendenci, šajā nolūkā īstenojot daudz stingrāku fiskālo pozīciju, kuras galvenā darbība ir samazināt valsts sektorā strādājošo atalgojuma izmaksas, un stiprinot ekonomikas izaugsmes potenciālu ar virkni strukturālu reformu.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Latvija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā sakarā Latvijai jāizpilda publisko finanšu mērķi, kas noteikti tās ekonomikas stabilizācijas programmā, steidzami jānovērš makroekonomikas nelīdzsvarotība un pilnībā jāīsteno maksājumu bilances memorands. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Latvija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Valdība samazināja plānotos izdevumus un ierosināja pasākumus, lai samazinātu algu pieaugumu valsts sektorā. Tika veikti pasākumi, lai uzlabotu veikumu pētniecības un attīstības jomā. Tika veikti ievērojami pasākumi, lai vidējā termiņā palielinātu darbaspēka piedāvājumu,

bet vēl ir daudz darāmā, lai izstrādātu mūžizglītības stratēģiju. Turpināja uzlaboties normatīvā vide. Nelieli panākumi ir gūti bērnu aprūpes pieejamības uzlabošanā.

6. Tūlītējs Latvijas uzdevums ekonomikas politikas jomā ir nodrošināt makrofinansiālo stabilitāti, jo pastāv izteiktas un ilgstošas lejupslīdes risks. Vidējā termiņā ražīgumu veicinošiem ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā, inovācijai un izglītībai ir jāsekmē pāreja no nozarēm, kas balstītas uz vietējo pieprasījumu, uz nozarēm, kas vērstas uz tirdzniecību. Steidzami vajadzīgas strukturālas reformas, lai veicinātu darba tirgus elastību un sekmētu pāreju, galvenokārt izmantojot efektīvāku darbaspēka aktivizēšanu un mācības. Valsts sektorā strādājošo algu politikai būtu jādod pareizais signāls, lai panāktu mērenību privātā sektora algās, tādējādi palīdzot apturēt inflāciju un saglabājot eksporta izmaksu konkurētspēju. Savlaicīga un apņēmīga struktūrfondu programmu īstenošana pozitīvi ietekmēs piedāvājuma potenciāla nostiprināšanu tautsaimniecībā, veicinās nodarbinātību un nodrošinās uzņēmumiem piekļuvi finansējumam. Tas ir būtiski, lai saglabātu administratīvās spējas programmu īstenošanai. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Latvijai turpināt īstenot strukturālas reformas. Īpaši Latvijai iesaka:
  - īstenot stingru fiskālo politiku, kuras ietvaros tiek rūpīgi noteiktas izdevumu prioritātes un gan nodokļu, gan izdevumu pasākumi ir vērsti uz piedāvājuma potenciāla nostiprināšanu tautsaimniecībā; to varētu atvieglot, pieņemot efektīvu vidēja termiņa fiskālo programmu ar stingri noteiktām izdevumu maksimālajām robežām;
  - lai samazinātu inflāciju un uzlabotu konkurētspēju, veicināt mērenību algu ziņā valsts un privātajā sektorā;
  - īstenojot integrētu elastdrošības pieeju, pastiprināt centienus, lai palielinātu darbaspēka piedāvājumu un ražīgumu; to veic, pastiprinot aktivizēšanas pasākumus un paaugstinot izglītības un mācību sistēmu atbilstību darba tirgus vajadzībām, tostarp īstenojot saskaņotu mūžizglītības stratēģiju;
  - ciešāk integrēt pētniecības un attīstības un inovācijas politikas virzienus, īpaši izmantojot privātās un publiskās partnerības un papildu stimulus privātā sektora ieguldījumiem.

LIETUVA

1. Paredzams, ka IKP 2008. gadā būs pieaudzis par 3,4 %, kas ir daudz mazāk nekā 2007. gadā (8,9 %). Līdz ar korekcijām mājokļu tirgū samazinājās ieguldījumi. Vietējo pieprasījumu 2009. gadā mazinās kredītu pieejamības problēmas, reālo ienākumu samazināšanās un mazāka uzticēšanās uzņēmēju un patērētāju starpā. Inflācijas augstākais līmenis 2008. gadā bija 11 %, ko veicināja augstas preču cenas un vietējo algu radītais spiediens, bet pēc tam tas samazinājās. Ekonomiskās situācijas pasliktināšanās un papildu izdevumu dēļ strauji pieaug valsts budžeta deficīts. Domājams, ka 2008. gadā tas bija gandrīz 3 % no IKP un, ja netiks veikti papildu taupīšanas pasākumi, 2009. gadā tas varētu pārsniegt šo līmeni. Ievērojams algu pieaugums mazināja ārējo konkurētspēju, kam līdz ar zemu ārējo pieprasījumu vajadzētu kavēt eksporta pieaugumu 2009. gadā. Tomēr zemais vietējais pieprasījums, iespējams, samazinās importa pieaugumu, kā rezultātā samazināsies tekošā konta deficīts, kas 2008. gadā bija 12,6 % no IKP.
2. Pašreizējie darba tirgus rādītāji liecina, ka 2008. gadā nodarbinātības līmeņa pieaugums kļuva negatīvs, un paredzams, ka bezdarba līmenis pieaugs, pārsniedzot 5 %. Pieaug darbinieku masveida atlaišanas, kas jo īpaši ietekmē zemākas kvalifikācijas darbiniekus, nekvalificētus jauniešus, lauku iedzīvotājus un vecāka gadagājuma darba ņēmējus. Var kļūt izteiktākas bezdarba reģionālās atšķirības.
3. Jaunievēlēta valdība 2008. gada 9. decembrī pieņēma valdības programmu krīzes pārvarēšanai, kurā tika paziņots par vairākiem fiskālajiem pasākumiem, lai novērstu valsts makroekonomikas nelīdzsvarotību un no 2009. gada samazinātu vispārējo valsts budžeta deficītu.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Lietuva, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā sakarā Lietuvai ir jāizpilda publisko finanšu mērķi, kas noteikti tās krīzes pārvarēšanas programmā. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Lietuva turpināja īstenot valsts reformu programmu. Īstenoti vairāki pasākumi, lai uzlabotu jauniešu nodarbinātības iespējas un nodrošinātu apmācību uzņēmējdarbības jomā. Vajadzīgi papildu centieni, lai pievērstos galvenajām politikas jomām, kas uzlabo makrofinansiālo stabilitāti un samazina inflāciju. Turklāt būs vajadzīgs papildu atbalsts, lai veicinātu ārvalstu tiešos ieguldījumus, uzlabotu veikumu pētniecības un attīstības un inovācijas jomā, pilnveidotu normatīvo vidi, pastiprinātu bērnu aprūpi un uzlabotu veselību un drošību.
6. Lielā ekonomikas izaugsme un emigrācija samazināja darba tirgu un veicināja darbaspēka izmaksu pieaugumu, mazinot Lietuvas konkurētspēju. Tomēr pašreizējās ekonomikas lejupslīdes dēļ pieaugs bezdarbs, un tāpēc būtiski svarīgi ir izstrādāt darba tirgus politiku. Tomēr visneatliekamākais uzdevums ir samazināt ievērojamo makroekonomikas nelīdzsvarotību. Lai apturētu inflāciju un konkurētspējas samazināšanos, atalgojuma attīstība ir vairāk jāpieskaņo ražīgumam un uzņēmējdarbības videi un jānostiprina administratīvās spējas. Turklāt ražīguma pieaugums jānostiprina, pilnveidojot prasmes un uzlabojot veikumu inovācijas jomā, tostarp piesaistot ārvalstu tiešos ieguldījumus. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai

īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Lietuvai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Lietuvai iesaka:

- nostiprināt makroekonomikas stabilitāti, īstenojot stingru fiskālo politiku, kuras ietvaros tiek rūpīgi noteiktas izdevumu prioritātes;
- saglabāt ārējo konkurētspēju, nodrošinot, ka atalgojuma attīstība atbilst ražīguma pieaugumam;
- nodrošināt, lai pētniecības un attīstības un inovācijas sistēmas strukturālā reforma joprojām būtu viena no prioritātēm, kurai atbilst pietiekamas finansiālās saistības, lielāku uzmanību pievēršot cilvēkresursiem pētniecības un attīstības jomā un plašākai uzņēmumu līdzdalībai inovācijā;
- pastiprināt centienus, lai īstenotu izglītības un mācību sistēmu reformu nolūkā nodrošināt to kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, un veicinātu mūžizglītību, īpaši vecāka gadagājuma darbiniekiem.

LUKSEMBURGA

1. Sākoties starptautiskās ekonomikas lejupslīdes ietekmei, IKP pieaugums 2008. gadā saruka līdz aptuveni 1 %, kas ir daudz mazāk nekā pieauguma tempi 2007. gadā (5,2 %). Šī tendence turpināsies 2009. gadā. Šo norišu pamatā ir neliels ārējais pieprasījums un privātie ieguldījumi. Līdz ar enerģijas un pārtikas cenu kāpumu 2008. gadā pieauga inflācija, pārsniedzot 4 %, bet paredzams, ka 2009. gadā tā samazināsies. Ekonomikas lejupslīde 2008. gadā varētu samazināt budžeta pārpalikumu līdz 3,0 % no IKP. Luksemburgai 2008. gadā jāuzrāda tekošā konta pārpalikums, kas pārsniedz 8 % un kas 2009. gadā varētu nedaudz samazināties.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā turpināja palielināties, un bezdarbs saglabājās 4,1 % līmenī. Paredzams, ka 2009. gada situācija nebūs tik labvēlīga, jo nodarbinātības līmeņa pieaugums samazināsies un palielināsies bezdarbs. Luksemburga saskarsies ar problēmām, kuras izraisa pašreizējā krīze un kuras varētu ietekmēt finanšu, transporta un tērauda nozares, kā arī uzņēmumus, kas saistīti ar autorūpniecības nozari.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Luksemburga atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Luksemburga nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp uzņēmējdarbības nodokļu samazināšanu un atbalstu mājāsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Luksemburga, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu.
5. Luksemburga turpināja īstenot valsts reformu programmu. Luksemburga ir guvusi zināmus panākumus vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmeņa paaugstināšanā, samazinājusi to jauniešu skaitu, kas agri pamet skolu, un likvidējusi mākslīgos šķēršļus izglītības sistēmā, un padarījusi pievilcīgāku ekonomikas vidi. Vajadzīgs turpmāks darbs, lai atrisinātu pamatā esošās problēmas.
6. Tā kā finanšu nozare nodrošina vairāk nekā ceturto daļu no IKP, valsti varētu ļoti ietekmēt pašreizējā finanšu krīze. Turklāt konkurētspēju varētu negatīvi ietekmēt salīdzinoši straujais darbaspēka vienības izmaksu pieaugums. Šī pasliktināšanās varētu turpināties nākamajos gados, jo paredzams, ka 2008. un 2009. gadā samazināsies ražīgums. Tālākā perspektīvā ir vajadzīga pensiju sistēmas reforma, lai nodrošinātu tās ilgtermiņa ilgtspēju. Pastāvīgo iedzīvotāju nodarbinātības līmenis joprojām ir zemāks par Eiropas vidējo rādītāju, un īpaši zems ir vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmenis. Luksemburgai arī jāpalielina uzņēmējdarbības vides pievilcīgums. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

UNGĀRIJA

1. Pēc tam, kad 2007. gadā IKP strauji saruka līdz 1,1 % (galvenokārt fiskālo korekciju programmas dēļ, kura sākās 2006. gada vidū), neraugoties uz ievērojamo lauksaimniecisko ražošanu, 2008. gadā IKP pieaugums samazinājās līdz 0,9 %. Ņemot vērā to, ka strauji pasliktinās ārējie apstākļi, ir paredzama krasa ekonomikas lejupslīde. Finanšu krīzei bija īpaši spēcīga negatīva ietekme uz Ungārijas finanšu un ārvalstu valūtas tirgiem, kā rezultātā uz laiku tika iesaldēts valsts obligāciju tirgus, notika straujš kritums vērtspapīru tirgū un valsts valūtas vērtības krasa samazināšanās. Inflācija 2008. gadā pārsniedza 6 %, bet šai tendencei ir lejupejošs raksturs kopš 2007. gada vidus, un tai vajadzētu turpināt samazināties. Neraugoties uz lejupslīdi, paredzams, ka 2008. gadā budžeta deficīts būs sarucis līdz 3,3 % no IKP, un valdība plāno turpmākas korekcijas. Tekošā konta deficīts 2008. gadā nedaudz palielinājās, sasniedzot aptuveni 7 % no IKP.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā samazinājās aptuveni par 1 %, un 2009. gadā šī tendence turpināsies. Bezdarba līmenim no aptuveni 7,7 % 2008. gadā vajadzētu turpināt pieaugt. Atkarībā no tā, cik intensīva būs ekonomikas lejupslīde, bezdarbs var skart ne tikai sociālās grupas, kam ir zems prasmju līmenis un kas ir mazāk aizsargātas.
3. Saistībā ar Kopienas maksājumu bilances aizdevumu, lai palīdzētu Ungārijai reaģēt uz finanšu tirgus svārstībām, iestādes 2008. gada 19. novembrī parakstīja saprašanās memorandu, kurā izklāstīti ekonomikas politikas nosacījumi, kas piesaistīti aizdevuma izmaksai, īpaši attiecībā uz fiskālo konsolidāciju un fiskālās pārvaldības reformu.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Ungārija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā sakarā Ungārijai pilnībā jāīsteno maksājumu bilances memorands. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Ungārija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Fiskālajā politikā 2008. gadā atkal varētu panākt konsolidācijas līmeni, kas pārsniedz mērķi. Vajadzīgi papildu centieni strukturālo un darba tirgus reformu īstenošanā. Struktūrfondi ir viena no galvenajām lomām valsts reformu īstenošanā, un to izpilde kopumā norit, kā plānots. Pēc finanšu tirgus satricinājuma Ungārijas iestādes pieņēma virkni pasākumu, lai atjaunotu uzticību tirgum, tostarp paātrināja deficīta samazināšanu, pastiprināja fiskālo pārvaldību un nostiprināja finanšu nozares regulējumu un uzraudzību.
6. Politikas uzdevums Ungārijai ir mazināt finanšu krīzes negatīvo ietekmi, vienlaikus saglabājot fiskālo stabilitāti un veicinot ekonomikas politikas uzticamību. Šajā nolūkā jānovērš ārējās konkurētspējas samazināšanos, nodrošinot, ka algu pieaugums atbilst ražīgumam. Vidējā termiņā ļoti svarīgi ir centieni uzlabot makroekonomikas un fiskālo stabilitāti. Lai to panāktu, ir jāpaaugstina valsts sektora un veselības aprūpes nozares efektivitāte un jāuzlabo darba tirgus darbība. Neraugoties uz nelielu progresu, valsts sektorā ir iespējami turpmāki efektivitātes ietaupījumi. Vispārējais nodarbinātības līmenis Ungārijā (57,3 %) 2007. gadā bija trešais zemākais ES, un jo īpaši zems bija jauniešu un vecāka gadagājuma darba ņēmēju un citu neaizsargātu

grupu dalības līmenis. Lai efektīvi novērstu kvalifikācijas neatbilstību prasībām, jāturpina attīstīt izglītības un mācību sistēmu, lai tā atbilstu darba tirgus vajadzībām. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Ungārijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Ungārijai iesaka:

- balstoties uz ievērojamo progresu, kas panākts fiskālajā konsolidācijā, īstenot vajadzīgos pasākumus, lai ilgstoši samazinātu valsts budžeta deficītu un valsts parāda īpatsvaru iekšzemes kopproduktā, vairāk balstoties uz izdevumu jomu;
- turpināt valsts pārvaldes, veselības aprūpes, pensiju un izglītības sistēmu reformu, lai ilgtermiņā nodrošinātu fiskālo ilgtspēju un uzlabotu ekonomisko efektivitāti. Šeit jāietver pasākumi, lai palielinātu faktisko pensionēšanās vecumu, enerģiski īstenotu pieņemto invaliditātes pensiju sistēmu un turpinātu pārstrukturēt veselības aprūpi;
- turpināt nostiprināt un mērķtiecīgāk virzīt aktīvā darba tirgus politiku nolūkā uzlabot situāciju darba tirgū, īpaši attiecībā uz neaizsargātākajām grupām un ģeogrāfiskajiem apgabaliem;
- turpināt uzlabot prasmju līmeni, tostarp arī palielinot pieaugušo dalību mūžizglītībā; turpināt palielināt izglītības un mācību sistēmas atbilstību darba tirgus vajadzībām un nodrošināt kvalitatīvas izglītības un mācību pieejamību visiem.

MALTA

1. Paredzams, ka 2008. gadā IKP no 3,9 % 2007. gadā būs pieaudzis par 2,1 %. paredzams, ka 2009. gadā IKP pieauguma tempi samazināsies. Inflācija 2008. gada vidū pieauga līdz 4,7 %; to noteica augstākas pārtikas un naftas cenas pasaulē un, iespējams, pastiprināja vājā vietējā konkurence un liela atkarība no enerģijas importa. Budžeta deficītam pieaugot līdz 3,5 % no IKP, fiskālais stāvoklis 2008. gadā pasliktinājās. Samazinoties pieprasījumam pasaules mērogā, pieauga tekošā konta deficīts.
2. Nodarbinātības pieaugums 2008. gadā palēninājās, un, samazinoties saimnieciskajai darbībai, 2009. gadā šī tendence turpināsies. Sieviešu nodarbinātība 2007. gadā nedaudz pieauga, bet 36,9 % līmenī tā joprojām ir viszemākā ES. Nodarbinātības līmenis vecāka gadagājuma strādājošo vidū 2007. gadā faktiski samazinājās (līdz 28,3 %). Bezdarbs no 6,5 % 2008. gadā varētu pieaugt, galvenokārt skarot darba ņēmējus ar zemāku prasmju līmeni ražošanas un tūrisma nozarēs, tomēr risks pieaug arī citās nozarēs (finanšu pakalpojumi un IKT).
3. Malta nesēn paziņoja par pasākumiem, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, tostarp par paātrinātiem ieguldījumiem infrastruktūrā, vidē un tūrismā, un nodokļu samazināšanu mājsaimniecībām.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Malta, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumiem, kas ieteikti 7. punktā, ir tūlītēja ietekme, un tie ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Malta turpināja īstenot valsts reformu programmu. Panākts progress konkurences problēmu risināšanā un darba tirgus reformu jomā. Starp pozitīvām iniciatīvām 2008. gadā jāmin pirmie soļi kuģu būvētavu privatizācijas virzienā, integrētu elastdrošības pasākumu izveide un mērķa noteikšana administratīvā sloga samazināšanai. Vajadzīgi papildu pasākumi, lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmu, uzņēmējdarbības vidi un enerģijas tirgus darbību. Progress bija lēnāks attiecībā uz budžeta konsolidāciju 2008. gadā.
6. Malta ir lielā mērā atkarīga no importētas enerģijas, dabas resursiem, ražošanas izejvielām un patēriņa precēm. Maltas ekonomikas attīstības pamats ir tās cilvēkresursi, un šajā jomā ir vajadzīgi lieli uzlabojumi, īpaši attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu. Tautsaimniecības mazā apjoma dēļ īpaši aktuālas ir konkurences problēmas, un ir vajadzīgi uzlabojumi uzņēmējdarbības vidē, kā arī enerģijas avotu diversifikācija. Efektīva publisko finanšu izmantošana nosaka vajadzību pēc veselības aprūpes sistēmas turpmākas reformas. Lai gan Malta diversificēja savu ekonomisko pamatu, ir vajadzīgas turpmāks progress, lai novērstu pašreizējo lielo atkarību no tūrisma un elektronikas preču ražošanas. Lai nodrošinātu konkurētspēju, ir vajadzīgas turpmākas strukturālas reformas, kas palielinās ražīgumu un veicinās algu pieauguma saskaņošanu ar ražīguma palielināšanos. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Maltai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Maltai iesaka:
- nostiprināt konkurenci nolūkā apturēt inflāciju un saglabāt konkurētspēju, īpaši samazinot valsts atbalstu un novirzot to horizontāliem mērķiem, kā arī nostiprinot konkurences iestādi;
  - paātrināt centienus iesaistīt darba tirgū vairāk darba ņēmēju, īpaši sievietes un vecāka gadagājuma darba ņēmējus, cita starpā atvieglojot bērnu aprūpi; pastiprināt centienus novērst nedeklarētu nodarbinātību un veicināt dalību darba tirgū, tostarp nosakot stingrākus piekļuves nosacījumus pabalstu sistēmām.

NĪDERLANDE

1. Reālā IKP pieaugums Nīderlandē no 3,5 % 2007. gadā samazinājās līdz 1,9 % 2008. gadā. Paredzams, ka globālās lejupslīdes, ieguldījumu samazināšanās un privātā patēriņa būtiska samazinājuma dēļ 2009. gadā pieaugums samazināsies. Inflācija 2008. gadā pieauga līdz 2,2 %, un to izraisīja iepriekš notikušais pārtikas un enerģijas cenu kāpums. Budžeta pārpalikums 2008. gadā palielinājās līdz 1,1 % no IKP. Neraugoties uz globālo lejupslīdi, paredzams, ka Nīderlandei 2008. gadā būs tekošā konta pārpalikums vairāk nekā 8 % apmērā no IKP, bet 2009. gadā tas varētu sarukt līdz 6,5 %.
2. Nodarbinātība 2008. gadā turpināja pieaugt par nedaudz mazāk nekā 2 %, bet paredzams, ka 2009. gadā šis rādītājs būs negatīvs. Tā rezultātā 2008. gadā bezdarba līmenis samazinājās, bet 2009. gadā gaidāms pieaugums. Līdz šim darba devēji negribīgi izmantoja darbinieku atlaišanu, baidoties no tā, ka nevarēs atrast kvalificētu personālu, kad ekonomika būs atveseļojusies. Tas vissmagāk varētu skart rūpniecības un finanšu nozari.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Nīderlande atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Nīderlande nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp uzņēmējdarbības nodokļu samazināšanu MVU un samazinātām sociālās nodrošināšanas iemaksām darba ņēmējiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Nīderlande, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Nīderlande turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti pasākumi, lai palielinātu darbaspēka piedāvājumu, bet jāveic vēl citi pasākumi, lai palielinātu kopējo nostrādāto stundu skaitu. Neliels progress tika panākts pārvaldes struktūru pilnveidošanā un pētniecības un attīstības un inovācijas saskaņotas stratēģijas izveidē, kā arī inovācijas politikas virzienu spektra racionalizācijā.
6. Palielinot kopējo nostrādāto stundu skaitu un uzlabojot veikumu pētniecības un attīstības un inovācijas jomā, stabilos ekonomiskos rādītājus varēs saglabāt arī turpmāk. Uzdevums ir pārvērst pētniecības un attīstības un inovācijas ilgtermiņa stratēģiju saskaņotas un efektīvas politikas pasākumos, lai jo īpaši veicinātu privātos izdevumus pētniecībai un attīstībai. Ņemot vērā iedzīvotāju novecošanu un līdz ar to darbaspēka piedāvājuma samazināšanos, būs jānodrošina publisko finanšu ilgtspēja. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Nīderlandei turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Nīderlandei iesaka:
  - izstrādāt turpmākus pasākumus, tostarp integrētas elastdrošības pieejas ietvaros sekmēt darbavietas maiņu darba tirgū, lai uzlabotu sieviešu, vecāka gadagājuma

darba ņēmēju un neaizsargātāko grupu dalību darba tirgū nolūkā palielināt kopējo nostrādāto stundu skaitu.

AUSTRIJA

1. IKP pieaugums no 3,1 % 2007. gadā 2008. gadā samazinājās līdz 1,7 %. Paredzams, ka, samazinoties eksportam un pēkšņi krītoties ieguldījumiem, pieaugums 2009. gadā saruks līdz 1 %. Vispārējā inflācija 2008. gada vidū sasniedza gandrīz 4 %, bet tagad tā samazinās. Austrijai 2008. gadā bija neliels budžeta deficīts 0,6 % apmērā no IKP, un 2009. gadā tas ievērojami palielināsies. Tā kā 2008. gadā paredzamais tekošā konta deficīts ir vairāk nekā 3 % no IKP un tiek prognozēts, ka 2009. gadā tas būs aptuveni tādā pašā līmenī, ārējā bilance ir stabila.
2. Nodarbinātības pieauguma tempi 2008. gadā bija 1,6 %, bet paredzams, ka 2009. gadā tie samazināsies un bezdarba līmenis pieaugs. Visvairāk cietīs tās darba tirgus grupas, kurām tradicionāli ir ierobežotas izredzes uz nodarbinātību, īpaši vecāka gadagājuma darba ņēmēji un nekvalificēti skolu beidzēji. Pirmām kārtām tika samazināts prakses vietu un pagaidu darbinieku darbavietu skaits rūpniecības nozarē. Šobrīd visvairāk skartā tautsaimniecības joma ir autorūpniecības nozare.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Austrija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Austrija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp nodokļu samazināšanu un papildu finansiālo atbalstu mājsaimniecībām, kā arī paātrinātiem ieguldījumiem infrastruktūrā, energoefektivitātē un pētniecībā un attīstībā.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Austrija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Austrija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikts darbs, lai paaugstinātu vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmeni, uzlabotu mazāk aizsargātu jauniešu izglītības rezultātus, novērstu dzimumu segregāciju darba tirgū un nostiprinātu izglītību uzņēmējdarbības jomā. Vajadzīgi papildu pasākumi, lai vidējā termiņa nostiprinātu fiskālo konsolidāciju un palielinātu konkurenci.
6. Austrijas galvenais uzdevums vidējā termiņā ir kļūt par ekonomiku, kas balstīta uz zinātnes atziņām. Neraugoties uz lielākiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai un inovācijai, šī pāreja vēl nav notikusi, kas liecina par to, ka lielāka uzmanība jāpievērš cilvēkkapitāla veidošanai. Pastāvīga mērenība algu ziņā veicināja Austrijas konkurētspēju pasaules mērogā un sekmēja darbavietu radīšanu augošajam darbaspēkam. Austrijas uzdevums ir nodrošināt darbaspēka resursu, īpaši vecāka gadagājuma darba ņēmēju, labāku izmantošanu un uzlabot neaizsargātāko grupu integrāciju, izglītību un apmācību darba vietā. Sociālās labklājības sistēmas ilgtspējas nodrošināšana ir atkarīga no noturīgas fiskālās konsolidācijas, kura jāsaņem ar valsts izdevumiem jomās, kuras ir svarīgas izaugsmei vidējā termiņā. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Austrijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Austrijai iesaka:
- uzlabot stimulus, lai gados vecāki darba ņēmēji turpinātu strādāt, īstenojot visaptverošu stratēģiju, tostarp ar darbu saistītu apmācību, darba apstākļu pielāgošanu un stingrāku nosacījumu ieviešanu attiecībā uz priekšlaicīgu pensionēšanos; un uzlabot mazāk aizsargātu jauniešu izglītības rezultātus.

POLIJA

1. Polijas IKP pieauguma tempi, kas 2007. gadā palielinājās par 6,7 %, 2008. gadā samazinājās līdz 5 %. Enerģisko pieaugumu galvenokārt virzīja privātais patēriņš un lielie ieguldījumi. IKP pieaugums sakarā ar sliktāku eksporta un ieguldījumu dinamiku 2009. gadā turpinās samazināties. Inflācijas augstākais līmenis 2008. gadā bija aptuveni 4¼ %, bet 2009. gadā tā samazināsies. Paredzams, ka budžeta deficīts 2008. gadā būs nedaudz palielinājies – līdz 2,5 % no IKP, bet 2009. gadā turpinās pieaugt par aptuveni vienu procenta punktu. Tekošā konta deficīts, kas 2008. gadā bija 5,6 % no IKP, 2009. gadā varētu saglabāties tādā pašā līmenī.
2. Nodarbinātība 2008. gadā pieauga par 3 %, bet bezdarbs samazinājās līdz 7,4 %. Tomēr nodarbinātības pieaugums 2009. gadā ievērojami samazināsies, savukārt paredzams, ka bezdarba līmenis pieaugs krietni virs 8 %. Pašreizējās norises darba tirgū liecina, ka saimnieciskās darbības pasliktināšanās visvairāk skar nozares, kas orientētas uz eksportu, ražošanu, celtniecību un transportu. Lielāks uzsvars tiks likts uz darbaspēka aktivitātes palielināšanu un darbaspēka mobilitātes uzlabošanu visās jomās un nozarēs, palīdzot arī atjaunot tautsaimniecības izmaksu konkurētspēju pēc nodarbinātības un algu strauja pieauguma perioda.
3. Polija neseno paziņoja par pasākumiem, lai reaģētu uz ekonomikas lejupslīdi, tostarp par atbalstu MVU un mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Polija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjaunināto konverģences programmu saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Polija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti vairāki pasākumi, lai uzlabotu konkurenci ar tīkliem saistītās nozarēs, pastiprinātu aktīvā darba tirgus politiku, uzlabotu tiesisko vidi uzņēmējiem un saistītu izglītību un mācības ar darba tirgu. Vajadzīgs turpmāks darbs, lai pastiprinātu kontroli pār izdevumiem, sekmētu pētniecības un attīstības rezultātus, pārskatītu pabalstu sistēmas un palielinātu dalību mūžizglītībā.
6. Polijas ekonomikas rezultātu uzlabošanai kavē vairākas savstarpēji saistītas strukturālas problēmas, zems darba ražīguma līmenis un darbaspēka nepietiekama izmantošana. Apvienojot centienus pabeigt sociālā nodrošinājuma sistēmas reformu ar vecāka gadagājuma darba ņēmēju skaita palielināšanu, vienlaikus varētu pastiprināt darbaspēka piedāvājumu un uzlabot publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā. Izaugsme un nodarbinātība palielinātos, paātrinot pasākumus, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, uzlabojot infrastruktūru un cilvēkkapitāla kvalitāti. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Polijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Polijai iesaka:
  - saglabāt budžeta disciplīnu vidējā termiņā un ieviest papildu mehānismus, lai pastiprinātu kontroli pār izdevumiem, īpaši veicot zemnieku sociālā nodrošinājuma sistēmas reformu;

- īstenot valsts pētniecības nozares reformu, lai veicinātu pētniecību un attīstību un inovāciju un sekmētu pētniecību un attīstību privātajā sektorā;
- paātrināt ieguldījumus enerģētikas un transporta infrastruktūrā, racionalizējot procedūras un efektīvi izmantojot struktūrfondus;
- izstrādāt integrētu elastdrošības pieeju, īstenojot aktīvas novecošanas stratēģiju, paātrinot pasākumus, lai pilnveidotu aktīvā darba tirgus politiku, īpaši mazāk aizsargātām grupām, pārskatot pabalstu sistēmas nolūkā uzlabot stimulus strādāt un īstenojot mūžizglītības stratēģiju.

PORTUGĀLE

1. Portugāles IKP pieaugums no gandrīz 2 % 2007. gadā 2008. gadā samazinājās līdz 0,2 %. Šo samazinājumu radīja gausie ieguldījumu un eksporta rādītāju pasliktināšanās. Paredzams, ka 2009. gadā vietējais pieprasījums turpinās samazināties, radot izaugsmes turpmāku palēnināšanos. Inflācija 2008. gadā pieauga līdz 2,7 %, bet nesasniedza euro zonas vidējo rādītāju, un sakarā ar pasaules cenu samazināšanās neseno tendenci un mazo pieprasījumu arī inflācijai ir lejupejoša tendence. Turpinot pēdējo gadu svārstīgo tendenci, Portugāles budžeta deficīts 2008. gadā tikai nedaudz pārsniedza 2 %. Sakarā ar lēnāku eksporta pieaugumu un augstajām patēriņa cenām tekošā konta deficīts 2008. gadā pieauga līdz 11,8 % no IKP. Tekošā konta deficīts 2009. gadā varētu samazināties.
2. Nodarbinātība Portugālē 2007. gadā nedaudz palielinājās, nodarbinātības līmenim stabilizējoties aptuveni 68 % apmērā. Bezdarba līmenis augstāko punktu (8,1 %) sasniedza 2007. gadā, bet 2008. gadā nedaudz samazinājās. Mazais ārējais pieprasījums sāk ietekmēt nodarbinātību lielajā uz eksportu orientētajā nozarē. Turpmākā ekonomikas pārejas posmā turpinās pieaugt bezdarbs, īpaši skarot iedzīvotāju grupas ar zemāku prasmju līmeni un neaizsargātākās grupas.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Portugāle atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Portugāle neseno paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp uzņēmējdarbības nodokļu samazināšanu un finansiālu atbalstu ģimenēm ar zemākiem ienākumiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Portugāle, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Portugāle turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti svarīgi pasākumi, lai stabili samazinātu valsts budžeta deficītu, īstenotu valsts pārvaldes reformu un uzlabotu publisko finanšu ilgtspēju. Tika veikti pasākumi, lai sasniegtu pētniecības un attīstības valsts mērķi, un daži pasākumi bija vērsti uz privātu ieguldījumu palielināšanu un trūkumu novēršanu inovācijas sistēmā. Izglītības sistēma ir kļuvusi efektīvāka, un tika panākta vienošanās ar sociālajiem partneriem par darba kodeksa pārskatīšanu, ko parlaments jau apstiprināja. Vajadzīgi turpmāki centieni, lai novirzītu valsts izdevumus potenciālās izaugsmes atbalstam, lai uzraudzītu rezultātus un palielinātu efektīvu konkurenci enerģijas tirgos.
6. Pateicoties panākumiem fiskālajā konsolidācijā un valsts pārvaldes reformas īstenošanā, publiskās finanses kļuvušas stabilākas. Uzlabojusies uzņēmējdarbības vide, tāpat arī izglītība un mācības. Neraugoties uz to, Portugālei ir vairāki svarīgi uzdevumi, lai nodrošinātu augstāku ražīgumu un līdzsvarotāku ārējo situāciju. Šajā situācijā Portugālei būtu lietderīgi īstenot un uzraudzīt integrētāku politisko pieeju, kas pievēršas valsts izdevumu kvalitātei, uzlabo tirgu darbību, paaugstina izglītības un mācību sistēmu efektivitāti un risina konkurētspējas jautājumus. Vēl viens svarīgs

konkurētspējas atgūšanas aspekts ir nodrošināt, ka algu attīstība ir ciešāk sasaistīta ar ražīguma attīstību. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Portugālei turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Portugālei iesaka:

- saistībā ar fiskālo konsolidāciju vidējā termiņā un ar valsts pārvaldes reformu turpināt centienus, lai novirzītu valsts izdevumus uz jomām, kas labvēlīgi ietekmē valsts izaugsmes potenciālu un ārējo konkurētspēju, vienlaikus saglabājot stingru vispārīgo kontroli pār izdevumiem;
- turpināt centienus ilgtermiņā uzlabot izglītības sistēmas vispārīgo efektivitāti un izveidot profesionālo mācību sistēmu, kas atbilst darba tirgus vajadzībām, pilnībā izveidojot valsts kvalifikāciju sistēmu un iesaistot atbilstošas ieinteresētās personas;
- ieviest tiesību aktus, lai modernizētu nodarbinātības aizsardzību nolūkā mazināt darba tirgus lielo segmentāciju, īstenojot elastdrošības pieeju.

RUMĀNIJA

1. Tiek lēsts, ka Rumānijas IKP pieaugums 2008. gadā palielinājās līdz 7,8 %, un to galvenokārt izraisīja rekordliels privātais patēriņš un ieguldījumi. Tomēr 2009. gadā tas varētu ievērojami samazināties sakarā ar daudz stingrākiem aizdevumu nosacījumiem, patērētāju un ieguldītāju uzticības samazināšanos un mazāku ārējo pieprasījumu. Lai gan inflācija 2008. gadā sasniedza gandrīz 8 %, paredzams, ka 2009. gadā tā samazināsies. Tiek lēsts, ka valsts budžeta deficīts 2008. gadā sasniedza 5,2 % no IKP, un, neizdarot izmaiņas politikā, 2009. gadā tas varētu vēl pieaugt. Neraugoties uz nelielu samazinājumu pēc iekšējā pieprasījuma krišanās, paredzams, ka tekošā gada deficīts būs liels – 13 % no IKP 2008. gadā – un 2009. gadā paliks divciparu līmenī.
2. Paredzams, ka nodarbinātības līmenis 2009. gadā būs mazāks par 60 %, un nedaudz palielināsies bezdarbs. Bezdarbs jauniešu vidū 20 % līmenī ir augstākais ES. Paredzams, ka globālās lejupslīdes dēļ palielināsies bezdarbs, īpaši dažās tautsaimniecības nozarēs, tostarp tādās nozarēs, kurās bija vērojams darbaspēka trūkums (autorūpniecībā, tekstilrūpniecībā, naftas ķīmijas rūpniecībā un celtniecībā). Īpaši tas ietekmēs cilvēkus ar zemu prasmju līmeni un jauniešus.
3. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Rumānija, lai nodrošinātu fiskālo konsolidāciju un reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā sakarā Rumānijai jāpastiprina pasākumi, lai veiktu fiskālo konsolidāciju, un steidzami jārisina jautājumi, kas saistīti ar makroekonomikas nelīdzsvarotību. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 6. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
4. Rumānija turpināja īstenot valsts reformu programmu, tomēr progress bija lēns. Rumānija turpināja brīvu fiskālo politiku, kas veicināja makroekonomikas un fiskālo nelīdzsvarotību. Tā īstenoja dažus pasākumus, lai uzlabotu izglītības kvalitāti, un turpināja īstenot pētniecības un attīstības stratēģiju. Jāpieliek lielākas pūles, lai radikāli uzlabotu valsts pārvaldes lietderību un efektivitāti. Vajadzīgs liels darbs, lai izskaustu birokrātiju, un jāveic lielāks ieguldījums veidošanā.
5. Pašreizējā ekonomiskajā situācijā Rumānijas pirmajai prioritātei jābūt novērst makroekonomikas un fiskālo nelīdzsvarotību, kas rada risku tās izaugsmei vidējā termiņā un ilgtermiņā. Vienlaikus, izmaksu priekšrocībām pakāpeniski samazinoties, Rumānijai ir jāpaātrina strukturālās reformas, lai pārveidotu ekonomiku no tādas, kas balstīta uz izmaksu priekšrocībām, uz tādu, kas vairāk balstīta uz ražīgumu, inovāciju un zināšanām, izmantojot jaunus izaugsmes avotus. Vajadzīgo reformu efektīva īstenošana ir būtiski atkarīga no Rumānijas spējām nekavējoties uzlabot valsts pārvaldes lietderību un efektivitāti. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstētu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
6. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Rumānijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Rumānijai iesaka:
  - pastiprināt valsts pārvaldes efektivitāti, lietderību un neatkarību gan centrālā, gan vietējā līmenī, veidojot efektīvu regulējošo kontroli un īstenošanas resursus;

- lai saglabātu ārējo konkurētspēju un noturētu tekošā konta deficītu un inflāciju pašreizējā līmenī, īstenot ievērojami stingrāku fiskālo politiku un steidzami īstenot saistošu vidēja termiņa fiskālo programmu, pārskatīt izdevumu sastāvu, lai palielinātu to izdevumu īpatsvaru, kuri veicina izaugsmi, cita starpā samazinot valsts atbalstu un novirzot to horizontāliem mērķiem, un nodrošināt, lai atalgojuma attīstība atbilstu ražīguma pieaugumam;
- saistībā ar saskaņotu labāka regulējuma politiku steidzami īstenot pasākumus, lai ievērojami samazinātu administratīvās procedūras un kavēšanos atļauju saņemšanā nolūkā uzlabot uzņēmējdarbības vidi un samazināt korupcijas avotus;
- uzlabot izglītības un mācību sistēmas kvalitāti, tostarp mūžizglītības kvalitāti, un palielināt to nozīmīgumu darba tirgū, samazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un atvieglot darba gaitu uzsākšanu jauniešiem, tostarp izmantojot apmācību darba vietā.

SLOVĒNIJA

1. Slovēnijas IKP pieaugums no 6,8 % 2007. gadā 2008. gadā samazinājās līdz 4 %, un 2009. gadā tas turpinās samazināties. Sakarā ar enerģijas un pārtikas cenu celšanos un lielo pieprasījuma spiedienu 2007. gadā ievērojami pieauga inflācija, kas no augstākā 6½ % līmeņa samazināsies. Tekošā konta deficīts 2008. gadā bija 6 % no IKP. Paredzams, ka 2009. gadā tas samazināsies tikai nedaudz. Paredzams, ka publiskajās finansēs, kur 2007. gadā bija pārpalikums, 2008. gadā būs deficīts.
2. Tāpat kā saimnieciskā darbība, arī nodarbinātības pieaugums 2008. gadā zaudēja impulsu, un paredzams, ka 2009. gadā tas vēl samazināsies. Paredzams, ka 2008. gadā nodarbinātības līmenis būs sarucis līdz 4,5 %, bet 2009. gadā pieaugs. Pazīmes liecina par bezdarba palielināšanos pakalpojumos, kas orientēti uz eksportu, un darbietilpīgos pakalpojumos, kas galvenokārt ietekmēs strādājošos, ar kuriem noslēgts līgums uz noteiktu laiku (galvenokārt jauniešus un ārvalstu darba ņēmējus), un strādājošos ar zemāku prasmju līmeni.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Slovēnija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt Slovēnija nesēn paziņoja par pasākumiem, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Slovēnija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Slovēnija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Ievērojami pasākumi tika veikti, lai nostiprinātu saiti starp izglītības sistēmu un darba tirgu. Vajadzīgs papildu darbs, lai ilgtermiņā nodrošinātu fiskālo ilgtspēju, turpinātu attīstīt elastdrošību, uzlabotu pētniecības un attīstības rezultātus, veicinātu konkurenci un turpinātu īstenot energoefektivitātes pasākumus. Tika panākts zināms progress attiecībā uz uzņēmējdarbības potenciāla atraisīšanu.
6. Slovēnijai ir jārisina uzdevumi pensiju reformas jomā un saistībā ar aktīvu vecumdienu veicināšanu, lai novērstu budžeta problēmas saistībā ar iedzīvotāju novecošanu. Strukturālo nepilnību novēršana darba un produktu tirgū palīdzētu mazināt valstij raksturīgo kraso pārmaiņu ietekmi un nostiprināt Slovēnijas pielāgošanās spējas euro zonā. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi un konkurētspēju, būtiski ir arī panākt, lai algu pieaugums nepārsniegtu ražīguma palielināšanos. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.
7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Slovēnijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Slovēnijai iesaka:
  - veikt pensiju reformu un īstenot aktīvu vecumdienu veicināšanas stratēģiju, lai paaugstinātu vecāka gadagājuma strādājošo nodarbinātības līmeni un ilgtermiņā palielinātu publisko finanšu ilgtspēju;

- integrētas elastdrošības pieejas ietvaros novērst darba tirgus segmentāciju, īpaši pārskatot nodarbinātības aizsardzību darba ņēmējiem ar pastāvīga darba līgumiem un tā sauktā studentu darba nosacījumus.

SLOVĀKIJA

1. Slovākijā 2008. gadā bija mērens IKP pieaugums 7,1 % līmenī, kas bija samazinājums no 10,4 % 2007. gadā un ko galvenokārt izraisīja ārējā pieprasījuma samazināšanās. Izaugsmi veicināja liels vietējais pieprasījums, tostarp liels valsts un privātais patēriņš un enerģiski ieguldījumi celtniecībā. Slovākijas ekonomikas izaugsme 2009. gadā būs lēnāka. Inflācija 2008. gadā pieauga līdz 4 %, bet 2009. gadā tā samazināsies. Paredzams, ka valsts budžeta deficīts 2008. gadā būs palielinājies līdz 2,25 % no IKP. Tekošā konta deficīts 2008. gadā tiek lēsts 6 % apmērā no IKP, un 2009. gadā tas varētu saglabāties tādā pašā līmenī.
2. Nodarbinātība 2008. gadā palielinājās par 2,3 %, bet paredzams, ka 2009. gadā tā samazināsies. Bezdarba līmenis, iespējams, saglabāsies augsts – virs 10 %. Lejupslīde vissmagāk varētu skart uzņēmumus, kas orientēti uz eksportu, īpaši autorūpniecības nozari, un strādājošos, kuriem ir nestandarta līgumi.
3. Slovākija nesen pieņēma pasākumus, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, tostarp atbalstu MVU.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Slovākija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Slovākija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti daži pasākumi, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un īstenotu izglītības un mācību sistēmas reformu. Vajadzīgi papildu pasākumi, lai uzlabotu uzņēmējdarbību, veicinātu konkurenci energoapgādē, izveidotu aktīvu vecumdienu veicināšanas stratēģiju un risinātu problēmas saistībā ar jauniešu nodarbinātību.
6. Slovākijas galvenie vidēja termiņa uzdevumi ir turpināt samazināt bezdarbu, īpaši ilgtermiņa bezdarbu, uzlabot izglītības un mācību sistēmas kvalitāti, palielināt dažu grupu nodarbinātības iespējas un novērst reģionālās atšķirības gan ienākumu, gan nodarbinātības ziņā. Pētniecības un attīstības un inovācijas jomā būs svarīgi paaugstināt rezultātu kvalitāti un palielināt privātā sektora līdzdalību. Ņemot vērā nesen notikušo pievienošanos euro zonai, Slovākijai arī jāpievērš lielāka uzmanība fiskālajai disciplīnai, lai nodrošinātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu tautsaimniecības pielāgošanās spējas. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Slovērijai turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Slovērijai iesaka:
- vidējā termiņā nodrošināt turpmāku fiskālās konsolidācijas pasākumu īstenošanu, lai saglabātu makroekonomikas stabilitāti, vienlaikus turpinot novirzīt izdevumus izglītībai, pētniecībai un attīstībai un inovācijai, turpmāku stimulu radīšanai privātajam sektoram iesaistīties pētniecībā un attīstībā un inovācijā, kā arī saskaņotas pētniecības un attīstības un inovācijas stratēģijas īstenošanai, īpašu uzmanību pievēršot iestāžu reformai un uzņēmumu un pētniecības iestāžu sadarbības būtiskai uzlabošanai;
  - īstenot visaptverošu labāka regulējuma stratēģiju, veikt ietekmes novērtējumu un pastāvīgi vienkāršot spēkā esošos tiesību aktus, vienlaikus paātrinot administratīvā sloga samazināšanu uzņēmumiem, īpaši MVU;
  - integrētas elastdrošības pieejas ietvaros panākt progresu mūžizglītības stratēģijas īstenošanā un turpināt izglītības un mācību sistēmas reformas, lai novērstu kvalifikācijas neatbilstību prasībām, izstrādāt aktīvas novecošanās stratēģiju un palielināt ilgtermiņa bezdarbniekiem un mazāk aizsargātajām grupām piekļuves iespējas nodarbinātībai.

SOMIJA

1. Mazāka ārējā pieprasījuma un ieguldījumu dēļ Somijas IKP pieaugums 2008. gadā saruka līdz 1,5 %. Paredzams, ka 2009. gadā ekonomiskā aktivitāte turpinās samazināties. Inflācija 2008. gadā strauji pieauga līdz 3,9 %, atspoguļojot pārtikas un degvielas cenu pieaugumu pasaule un salīdzinoši lielu algu pieaugumu. Tomēr līdz ar patēriņa cenu krišanos pasaulē inflācijai 2009. gadā vajadzētu ievērojami samazināties. Neraugoties uz to, Somijas budžeta pārpalikumam 2008. gadā vajadzētu būt 4,5 % no IKP. Paredzams, ka pašreizējais tekošā konta pārpalikums 4 % apmēra no IKP varētu kļūt nedaudz mērenāks.
2. Nodarbinātība 2008. gadā palielinājās, bet lēnāk nekā 2007. gadā. Paredzams, ka 2009. gadā šis pieaugums mainīsies uz pretējo pusi. Paredzams, ka pēdējā laika saspringtā situācija darba tirgū mazinās tūlītējo ietekmi uz bezdarba pieaugumu, kas gaidāms eksportējošās nozarēs un vecāka gadagājuma darba ņēmēju un jauniešu vidū.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Somija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Somija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp finanšu atbalstu MVU un celtniecības veicināšanai.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Somija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu.
5. Somija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikts darbs iepriekš uzsākto reformu plānu ietvaros, īpaši saistībā ar pārskatītā Konkurences likuma un Pakalpojumu direktīvas īstenošanu. Tomēr vēl nav panākti uzlabojumi konkurences īstenošanā. Tiek veiktas vairākas reformas, lai novērstu trūkumus darba tirgos, bet jāpastiprina pasākumu īstenošana, lai novērstu arvien pieaugošo darbaspēka piedāvājuma neatbilstību pieprasījumam. Turklāt tiek gatavota sociālo pabalstu sistēmas pārskatīšana un ir uzsākta jauna klimata un enerģijas stratēģija, lai nodrošinātu ilgtspējīgāku ekonomikas attīstību.

6. Uz eksportu orientētā Somijas ekonomika dažos pēdējos gados ir uzrādījusi ļoti stabilus rezultātus. Tomēr ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju kavē darbaspēka trūkums, kas vidējā termiņā palielināsies iedzīvotāju straujās novecošanās dēļ. Ņemot vērā jau tā augsto nodarbinātības līmeni, galvenais uzdevums būs turpināt palielināt dalību nodarbinātībā un samazināt strukturālo bezdarbu, kas izriet no reģionālās, nozaru un prasmju neatbilstības. Jaunās inovācijas stratēģijas pieņemšana un īstenošana arī varētu dot ieguldījumu ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanā ilgtermiņā. Ņemot vērā to, ka Somijas ekonomika ir ļoti energoietilpīga, tās izaugsmes un ražīguma potenciālu varētu veicināt energoefektivitātes uzlabojumi. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

ZVIEDRIJA

1. Sakarā ar kūtro ārējo pieprasījumu, strauji sarūkošo uzticēšanos patērētāju un uzņēmumu starpā, kritumu vērtspapīru tirgos un mājokļu tirgus atdzišanu IKP pieaugums Zviedrijā samazinājās no 2,5 % 2007. gadā līdz aptuveni 0,5 % 2008. gadā. Sagaidāms, ka 2009. gadā tas samazināsies vēl vairāk. Inflācija 2008. gadā bija 3,3 %, bet 2009. gadā tai vajadzētu samazināties. Zviedrijai 2008. gadā bija budžeta pārpalikums 2,3 % apmērā no IKP. Zviedrijai 2008. gadā joprojām bija ievērojams tekošā konta pārpalikums (6,2 % no IKP).
2. Palēninoties ekonomikas izaugsmei, palēninās arī nodarbinātības pieaugums. Ir pamats uzskatīt, ka turpmākajos gados no pašreizējiem aptuveni 6 % bezdarbs ievērojami palielināsies. Nozares, ko visvairāk skars krīze, varētu būt ražošana un celtniecība, kā arī privātie pakalpojumi un mazumtirdzniecība.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Zviedrija atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Zviedrija nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp atbalstu autorūpniecībai un celtniecības nozarei uzņēmējdarbības nodokļu samazināšanu.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Zviedrija, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu.
5. Zviedrija turpināja īstenot valsts reformu programmu. Reaģējot uz vajadzību pievērst uzmanību konkurencei, valdība ir pasūtījusi padziļinātu pētījumu par konkurences trūkuma cēloņiem. Cenšoties palielināt darbaspēka piedāvājumu, tika paziņoti pasākumi, lai vēl vairāk samazinātu nodokļus un darba devēju iemaksas un paaugstinātu ražīgumu un cilvēku nodarbinātību.
6. Lai gan Zviedrijas ekonomika ir stabila un ekonomikas reforma turpinās, turpmāku progresu varētu panākt konkurences pastiprināšanā un nodarbinātības līmeņa paaugstināšanā konkrētās grupās. Lielāka konkurence paaugstinātu ražīgumu, veicinātu izaugsmi un samazinātu cenu starpību starp Zviedriju un pārējām ES valstīm. Ilgtermiņa bezdarbnieku, cilvēku, kas atgriežas no slimības atvaļinājuma, jauniešu un migrantu izcelsmes cilvēku lielāka dalība darba tirgū arī varētu veicināt izaugsmi un uzlabot publisko finanšu ilgtspēju. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

APVIENOTĀ KARALISTE

1. Apvienotās Karalistes ekonomikas izaugsme ievērojami palēninājās – no 3 % IKP pieauguma 2007. gadā līdz 0,7 % 2008. gadā, un 2009. gadā gaidāms samazinājums. Lejupslīde atspoguļo pašreizējās finanšu krīzes ietekmi un mājokļu tirgus pasliktināšanos, kā rezultātā ievērojami samazinājās vietējais pieprasījums un saruka privātais patēriņš un ieguldījumi. Inflācija augstāko līmeni (4 %) sasniedza 2008. gadā, bet paredzams, ka 2009. gadā tā atgriezīsies ļoti zemā līmenī. Lejupslīdes ietekmē un diskrecionāro fiskālo atvieglojumu dēļ publiskās finanses strauji pasliktinās. Paredzams, ka 2008./2009. finanšu gadā budžeta deficīts pieaugs līdz 5,7 % no IKP un nākamajā finanšu gadā vēl palielināsies. Kopš 2007. gada ir ļoti pazeminājies valūtas maiņas kurss. Paredzams, ka tekošā konta deficīts, kas 2008. gadā bija aptuveni 2,3% no IKP, 2009. gadā ievērojami palielināsies.
2. Nodarbinātības līmenis 2008. gadā nedaudz pieauga, bet paredzams, ka līdz ar ekonomikas sarukumu 2009. gadā tas samazināsies. Bezdarbs 2008. gadā pieauga līdz aptuveni 6 %, un ir pamats uzskatīt, ka 2009. gadā tas vēl palielināsies. Nozares, ko visvairāk skars darbavietu zaudēšana, ir finanšu pakalpojumi un celtniecība, bet ietekme varētu būt jūtama visā privātajā sektorā. Kراسi palielinājies bezdarba līmenis jauniešu vidū. Tā kā tas var īpaši skart finanšu nozari, liels darbavietu zaudējumu skaits var rasties augsti kvalificētu darba ņēmēju vidū.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, Apvienotā Karaliste atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmusi finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Turklāt, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, Apvienotā Karaliste nesēn paziņoja par atbilstošiem pasākumiem, tostarp PVN samazināšanu, finansiālu atbalstu MVU un paātrinātiem ieguldījumiem.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikusi Apvienotā Karaliste, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs atjauninātās konverģences programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Apvienotā Karaliste turpināja īstenot valsts reformu programmu. Tika veikti vairāki pasākumi, lai paaugstinātu prasmju līmeni un uzlabotu nodarbinātības izredzes vismazāk aizsargātajām grupām. Tika paziņots par īstermiņa pasākumiem nolūkā atbalstīt indivīdus un darba devējus, lai attīstītu viņu prasmes lejupslīdes laikā. Turklāt tika gūti labi panākumi, īstenojot pētniecības un attīstības un inovācijas politiku. Tā kā daži pasākumi tika veikti, lai palielinātu mājokļu piedāvājumu vidējā termiņā, ir grūti spriest, vai šie pasākumi būs efektīvi pašreizējos tirgus apstākļos.
6. Ņemot vērā Apvienotās Karalistes mājāsaimniecību lielos parādus, finanšu nozares nozīmi ekonomikā un pašlaik notiekošo liela mēroga pielāgošanos mājokļu tirgū, Apvienoto Karalisti īpaši ietekmē apstākļu krasā pasliktināšanās pasaules finanšu tirgos. Iespējams, finanšu krīze ir negatīvi ietekmējusi izaugsmes potenciālu. Strukturālās reformas nesēn palīdzēja panākt citas valstis ražīguma ziņā, bet Apvienotajai Karalistei joprojām ir ražīguma problēmas. Pastāvīgi reformu centieni, tostarp tādu politikas virzienu īstenošana, kas veicina prasmju uzlabošanu, pētniecību

un attīstību un inovāciju, apvienojumā ar pasākumiem, lai virzītu Apvienotās Karalistes fiskālo pozīciju uz ilgtspējīgiem uzlabojumiem vidējā termiņā, būs ļoti svarīgi, lai nostiprinātu izaugsmes potenciālu un Apvienotās Karalistes ekonomikas noturību pret turpmākiem satricinājumiem. Liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai īstenotu Eiropadomes pieņemto pasākumu kopumu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka Apvienotajai Karalistei turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši Apvienotajai Karalistei iesaka:

- nodrošināt ilgtspējīgu fiskālo pozīciju vidējā termiņā, tostarp veicot fiskālās konsolidācijas pasākumus, kas vērsti uz publisko finanšu kvalitātes paaugstināšanu;
- turpināt īstenot plānus, lai būtiski uzlabotu prasmju līmeni un radītu integrētu pieeju nodarbinātībai un prasmju pilnveidošanai, lai celtu darba ražīgumu un paplašinātu iespējas neaizsargātajām grupām.

EURO ZONAS DALĪBVALSTIS

1. Pasaules finanšu krīze smagi skāra euro zonu, un ir sākusies lejupslīde. Finanšu tirgus nosacījumi varētu saglabāties stingrāki ilgāk, nekā tika gaidīts. Uzticēšanās mājsaimniecību un uzņēmumu vidū ir ievērojami samazinājusies, un krīzes izplatība negatīvi ietekmē euro zonas valstu eksportu. Inflācija 2008. gada otrajā pusgadā strauji samazinājās līdz līmenim, kas nesasniedz ECB atsauces vērtību, un gaidāms, ka 2009. gada laikā tā turpinās samazināties līdz aptuveni 1 %. Labi panākumi dažos pēdējos gados tika gūti publisko finanšu konsolidācijā, bet tagad viss liecina par to, ka budžeta deficīts un parādi pieaugs, atspoguļojot ekonomikas lejupslīdi un finanšu glābšanas pasākumu ietekmi uz publiskajām finansēm.
2. Līdz šim ekonomikas lejupslīde salīdzinoši maz ietekmēja norises darba tirgū, par ko var pateikties arī agrākajām darba tirgus reformām, bet tuvākajā nākotnē gaidāma negatīva ietekme, un bezdarba prognoze līdz 2010. gadam pieaugs par aptuveni 2½-3 procentu punktiem. Lai gan lejupslīde dažas dalībvalstis skar vairāk nekā citas, neviena no euro zonas dalībvalstīm neizies no tās neskarta.
3. Reaģējot uz finanšu krīzi, daudzas euro zonas dalībvalstis atbilstoši saskaņotai ES pieejai ir pieņēmušas finanšu nozares atbalsta pasākumus, lai stabilizētu banku nozari; ar šiem pasākumiem jāuzlabo arī piekļuve finansējumam un tādējādi jāatbalsta ekonomika kopumā, un jānodrošina pamats makroekonomikas stabilitātei. Minēto valsts glābšanas shēmu enerģiska īstenošana ir svarīga, lai aizsargātu finansiālo stabilitāti, atjaunotu aizdevumu vairumtirdzniecības tirgu normālu darbību un radītu pamatu aizdevumu pieejamībai uzņēmumiem un mājsaimniecībām. Turklāt, ņemot vērā satricinājumu ietekmi uz visu euro zonu, ievērojamos riskus, kas saistīti ar saimnieciskās darbības lielāku samazinājumu, un inflācijas straujo krišanos, makroekonomikas politika tika atvieglota, lai atbalstītu pieprasījumu. ECB ievērojami samazināja savu galveno refinansēšanas likmi, tādējādi atbalstot izaugsmi bez inflācijas un veicinot finansiālo stabilitāti. Fiskālajai politikai ir īpaša loma šajos apstākļos, jo traucēts starpbanku tirgus mazina monetārās politikas efektivitāti.
4. Komisija izvērtēs pasākumus, ko veikušas euro zonas dalībvalstis, reaģējot uz ekonomikas lejupslīdi, saskaņā ar principiem, kas paredzēti Eiropadomes pieņemtajā Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā. Attiecībā uz publiskajām finansēm Komisija vērtēs euro zonas dalībvalstu atjauninātās stabilitātes programmas saderību ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Turklāt pasākumi, kas ieteikti 7. punktā, ir jāīsteno ātri, īpaši lai sekmētu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un pastiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.
5. Euro zonas dalībvalstis turpināja īstenot reformas, reaģējot uz euro zonas ieteikumiem, un euro zonas dimensija – lai gan atšķirīgā pakāpē – ir atspoguļota vispārīgajās reformu stratēģijās, kā paziņots valstu reformu programmās. Nestabilā ekonomiskā situācija akcentē vajadzību novērst atlikušos strukturālos trūkumus arī produktu un darba tirgū, kas ir būtiski, lai veiktu pielāgojumus monetārajā savienībā.
6. Euro zonas dalībvalstu izaugsmes potenciāls ir būtiski atkarīgs no tādu reformu paātrināšanas, kas atvieglo darbavietas maiņu darba tirgū un palielina konkurenci pakalpojumu nozarēs. Turklāt, īpaši tautsaimniecībās, kur ir liela ārējā nelīdzsvarotība, darbaspēka izmaksu attīstībā ir jāņem vērā konkurētspējas situācija euro zonā.

7. Ņemot vērā Komisijas vērtējumu par gūtajiem panākumiem, Padome iesaka euro zonas dalībvalstīm turpināt īstenot strukturālās reformas. Īpaši euro zonas dalībvalstīm iesaka:
- nodrošināt visu vēl neieviesto un jaunu ES finanšu pakalpojumu savlaicīgu un konsekventu īstenošanu un veikt pasākumus, lai pastiprinātu sadarbību starp valsts iestādēm krīzes novēršanas, vadības un atrisināšanas jomā;
  - pēc fiskālā stimula, kas tika sniegts pašreizējās ekonomiskās krīzes laikā, euro zonas dalībvalstīm būtu jāveic atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju; vajadzības gadījumā novērst makroekonomikas nelīdzsvarotību, apturēt noturīgas inflācijas novirzes vai nelīdzsvarotas izaugsmes tendences;
  - veicot valsts izdevumu un nodokļu pārskatu un modernizējot publisko pārvaldi, censties uzlabot publisko finanšu kvalitāti, lai veicinātu ražīgumu un inovāciju, tādējādi dodot ieguldījumu ekonomikas izaugsmē un fiskālajā ilgtspējā, kuras pamatā ir dinamisks un konkurētspējīgs vienotais tirgus;
  - enerģiski īstenot ES kopīgos elastdrošības principus saskaņā ar katras dalībvalsts īpašajiem apstākļiem un nodrošinot pilnīgu atbilstību stabilam un finansiāli ilgtspējīgam valsts budžetam; un īstenot pasākumus, lai veicinātu darbaspēka mobilitāti pāri robežām, reģioniem, nozarēm un profesijām; labāk saskaņot algu pieaugumu ar ražīguma pieaugumu kopējā, nozaru, reģionālajā un profesionālajā līmenī.
8. Lai panāktu pēc iespējas lielāku politikas sinerģiju, kas ir spēcīgāka monetārā savienībā, un palielinātu politisko atbildību par reformām, euro zonas dalībvalstīm būtu jāturpina stiprināt politikas koordināciju saistībā ar Eurogrupu, lai palielinātu ekspansīvo pasākumu efektivitāti, īstenotu saskaņotās uzraudzības un konkurētspējas aktualitātes un ieņemtu konsekventu nostāju starptautiskos forumos. Pilnībā jāīsteno spēkā esošie nolīgumi par euro zonas ārējo pārstāvību.